

ŽENA IN DOM

ŠTEV. 4

APRIL 1940

LETO XI.

Knjigo „Veselo praznujmo“ smo danes priložili tistim naročnicam, ki je prejšnji mesec niso dobile

KUPUJ DOBRO IN POCENI

v Manufakturi Novak

*

Za pomlad prinašamo
moderne tkanine v naj-
novejših vzorcih in bar-
vah z a d a m e ter

*

*

fine angleške in češke
tkanine za gospode
v veliki izbiri - Jamčimo
za najsolidnejše cene

*

MANUFATURA NOVAK

Ljubljana, Kongresni trg, pri nunski cerkvi

Za majhen denar - vesel praznik!

Knjiga „Veselo praznujmo“ Vas nauči, kako lahko z majhnimi stroški praznujete 30 praznikov, godov, rojstnih dni in drugih družinskih slavnosti - Ta knjiga bo kmalu razprodana - Da ne bo zamere Vas vabimo, da še danes nakažete za pet knjig 37- din, ker brez uplčila vnaprej ne moremo poslati tako cenene knjige.

Zahtevajte za Vaše žimnice in tapecirano pohištvo žimo samo z zaščitno plombo

»STERILIZIRANO«

Naša žima je higiensko očiščena in sterilizirana na pari 115° C, ne diši, je brez maščobe in fermentov, ker je naša tovarna opremljena v ta namen z najmodernejšimi stroji in aparati.

Odklanjajte žimo iz prepovedanih šušmarskih obratov, ker je slabo in nehigiensko izdelana, ni desinficirana, vsebuje fermente in ima neprijeten duh. V njej se zaredijo molji in mrčes.

Prepričajte se pred nakupom! — Naše cene so najsolidnejše!

Zato zahtevajte samo žimo z zaščitno plombo.

»STERILIZIRANO«

ELEKTRO-LUX HLADILNIKI

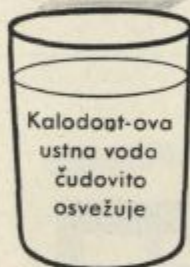
na električni ali plinski ali petrolejski pogon, brez motorja, brez kompresorja
in brez tekoče vode, v raznih velikostih, posebno konstruirani za gospodinjstvo

ELEKTRO-LUX, ZAGREB, Praška ulica 8. dvor. Telefon 23-924
TEHNA D. Z. O. Z., LJUBLJANA, Mestni trg 25 I. Telefon 25-80

**Niti ne sluti
nevarnosti
v usih!**

Ali morda tudi Vi še vedno ničesar ne ukrenete proti zobnemu kamnu, čeprav je najbolj nevaren sovražnik Vaših zob? Ne čakajte dokler ne bo prepozno in se Vam bodo začeli zobje majati, uporabljajte rajše takoj Sargov Kalodont! To je v Jugoslaviji edina zobna krema, ki vsebuje sulforicinoleat, ki odstrani polagoma zobni kamen in prepreči, da se ne napravi na novo.

SARGOV

KALODONT

Proti
zobnemu
kamnu

Prevarana žena

K dopisu «Prevarana žena», ki je bil priobčen v 2. številki, se moram oglasiti tudi jaz, ker od sreča pomilujem to prevarano ženo in sočustvujem z njo. Saj to nepopisno nesrečo razume samo ona, katero je doletela ista usoda. Pred letom dni je to zadelo tudi mene, in takrat sem si samo to želela, da bi me ne bilo več na svetu. Vse bi bila pustila in šla, ko bi se ti ne smilila deca.

Kje naj iščeš tolažbo? Če imaš še svojo mater, pojdi po tolažbo k njej, zakaj samo mati zna čustvovati in svetovati. Greha svojega moža pa ne pripoveduj tašči, ker bo držala s svojim

sinom in valila krivdo na tebe. Tako boš izgubila vso ljubezen do tašče, da si je mati tvojega moža, kakor sem jo izgubila jaz. Če nimaš več matere, potži svoje gorje ženi, ki je to sama izkusila. Ne omeni pa ničesar svoji prijateljici, zakaj ta bo vse obesila na veliki zyon.

Išči, draga prevarana žena, tolažbo v tem, da se bo morda tvoj mož izpreobrnil in bo Tvoj zakon zopet srečen. — Nekdanja sotrpinka. Desetletna naročnica — Z. š.

Pritožbe. Nekatero naročnice so se pritožile, da niso prejele knjige «Veselo praznujmo». To knjigo smo poslali s tretjo številko vsem naročnicam, ki so nakazale naročnino 37.— din ali pa pisale, da bodo ta znesek ta mesec poravnale. Današnji številki smo priložili to knjigo tistim, ki so v preteklem mesecu nakazale 37.— din za pet knjig.

Cena za teh pet gospodinjskih knjig je za naročnice zato tako nizka, da si

pridobivamo s temi knjigami nove naročnice. Tiste, ki niso naročnice, morajo plačati za teh pet knjig 150.— din. Zato ne moremo in ne smemo imeti pri ceni 37.— din nobenih drugih izdatkov, kakor n. pr. opominjevanje, posebno pošiljanje knjig itd. Prav zaradi te nizke cene smo prisiljeni, da vztrajamo na stališču, naj se vseletna naročnina za «Ženo in dom» 68.— din in za pet knjig 37.— din plačuje vnaprej.

Prosimo, upoštevajte to, da moramo tisk in papir plačati za 20 do 30 %, dražje in moramo tudi mi vse plačati naprej. Cena «Ženi in domu» in knjigam je pa ista kakor pred desetimi leti.

Položnice so bile priložene v prvih treh številkah. Če ste jih založili, dobite drugo pri vsakem poštnem uradu za 25 par. Na to položnico zapišite: «Žena in dom», uprava, Ljubljana, štev. 15.490.

Dobrosrčne matere, pomagajte revni vdovi šesterih otrok! Mogoče bi katera sprejela enega otroka v oskrbo ali za «svojega». Tiste, ki morete, pošljite ponošeno obleko ali živila.

Vsa pojasnila daje in sprejema darila iz prijaznosti gospa Justina Štemberger, trgovka, Bukovci 10, Ptuj.

Za pomladanska oblačila dobite veliko izbiro manufakturnega blaga v vseh vzorcih in po nizkih cenah pri manufakturi Novak, Ljubljana, pri nunski cerkvi.

HRANA IN RAZPOLOŽENJE.

Neki danski zdravnik, ki je dvajset let raziskoval učinek različne povrtine, je dognal, da na primer krompir človeka pomirja, špinača ustvarja močno voljo, solata iz cikoriije pa dela človeka sanjavega... Kdo ve, ali je vse to čisto tako? Eno pa vemo vsi po izkušnjah: škodelica dobre bele kave, pripravljene s Pravim Franckom, ki ga izdelujejo iz korenin domače, požlahtnjene cikoriije, nas vedno spravi v dobro razpoloženje.

Proti zaprtju

Leopilule

Oglas reg. S. br. 3/36 dne 19. II. 1936.

Helena in vreme

«Hm,» je premišljal profesor Veternjak, «na zapadu pritisk, nad Rusijo polarni zrak, bliža se južni veter... Vrag te vzemi!... Le kakšno bo vreme?»

Iz njegovih misli ga je prebudilo zvonjenje telefona.

«Halo!» je pritisnil slušalko na uho. «Ali si ti, Helena?»

«Dobro jutro, Janko!... Hotela sem te vprašati, ali naj danes oblečem svoj novi pomladni kostum.»

«He, to — Helena —,» je pogledal profesor Veternjak skozi okno.

«Ti, Tone,» ga je dražila Helena, «jaz bi rada vedela kaj bolj natančnega... Čemu pa sem nevesta vremenskega preroka?»

«Danes ostane lepo, Helena, prav gotovo ostane lepo vreme... Lahko se na mojo besedo zaneseš!»

«Torej na tvojo odgovornost, gospod profesor... In okrog šestih pridem k tebi... Dobro se imej!»

Točno ob štirih je planila, mokra kakor miš, v sobo profesorja Veternjaka.

«No, vidiš!» je zaklicala ogorčeno. «To so tvoje vremenske napovedi! To je tvoj sončni sij!» Držala mu je svoj premočeni klobuk pod nos. «To so tvoje izobare in izoterme!... Ali veš, kaj to pomeni?»

«Da,» je skesano jecljal, «nevihto!»

«Ne! To pomeni, da mi moraš kupiti nov klobuk! Sicer pa,» je vihala svoj poredni nosek, «od jutri naprej ti bom jaz pripovedovala, kakšno bo vreme! Jaz imam gotovo boljše čut za to!»

«Helena!» je zastokal. «Saj jaz vendar ne morem za to, če —»

«Kar pusti, moj dragi! Ti se kar naprej blamiraš! Časopisi, ki prinašajo tvoje vremenske napovedi, izgubljajo polagoma svoje naročnike... Mar si v zadnjem času le enkrat prav napovedal, kakšno bo vreme?»

«Ljubica —»

«Da ali ne?» Pogledala ga je nagajivo, pa tudi nekoliko jezno. «Še odgovoriti ne more gospod profesor!... Torej,

Za polovično ceno 15.— dinarjev je na razpolago samo še nekaj izvodov knjige dr. Lada Vavpetiča «Življenje in zapisana pravica».

Meseca maja bo izšla druga izdaja, ki pa bo veljala 52.— din.

Knjiga «Življenje in zapisana pravica» Vam da pravne nasvete za vse prilike v življenju od rojstva pa do smrti. To je knjiga, ki jo potrebuje vsaka družina, vsak trgovec, obrtnik, uradnik, delavec itd.

Zato še danes nakažite 15.— din za to koristno knjigo.

Ako nimate položnice, jo dobite pri vsakem poštnem uradu za 25 par. Na to položnico zapišite «Žena in dom», uprava, Ljubljana, štev. 15.490.

«Kneippova sladna kava», ki je zdrava, izdatna in tečna za otroke kakor za odrasle, se dobi samo v originalnih zavitkih s sliko znanega župnika Kneippa.

«Vselej, kadar se smejete, gospodična Julka, bi vam rad rekel: Pridite k meni...»

«Ampak, gospod Milan, vi ste cel Don Juan!»

«Ne, jaz sem zobni zdravnik.»

Nesporazum.

Zdravnik pacientu: «Če ne prenehate tako nezmerno piti vino, ne boste stari!»

Pacient: «Saj to sem zmeraj pravil, gospod doktor, da dobra kapljica ohranja človeka mladega!»

PFAFF
ŠIVALNI STROJI

IGN
VOK

LJUBLJANA

TAVČARJEVA 7. TELEFON 2687

ELIDA

mila

-ime jamči za najboljšo kakovost

- Bogata mehka pena blagodejno vpliva na kožo.
- Radi svoje izbrane sestavine polepšujejo polt in negujejo kožo.
- Obilni vonj ostane v milu do zadnjega ostanka in se še dolgo občuti na koži.

ELIDA BELI ŠPANSKI BEZEG
omamljivega vonja — snežnobeke barve

dragi, jaz te bom vsako jutro zgodaj poklicala po telefonu in ti povedala, kaj mislim o vremenu... Prosim... nič ne ugovarjaj! Jaz se ne bom poročila z lažnivim prerokom!»

In profesor Veternjak si ni upal ugovarjati. Predobro je poznal malo, odločno Heleno. Vdal se je in skušal spraviti njene vremenske napovedi v sklad s svojimi znanstvenimi izsledki in, čeprav je moral večkrat zmajevati z glavo, je imel najboljši uspeh.

Cele tedne je vreme dobro napovedoval. Zdelo se je, kakor da ga sonce in dež ubogata. Čitatelji časopisov, ki so prinašali njegove vremenske napovedi, so bili vsi brez izjeme zadovoljni. Od vseh strani se je slišalo priznanje. Postal je priznan veščak v svoji stroki, in Helena se je veselila in rekla, veselo se smeje:

«No, gospod profesor, ali se kaj razumem na vremenslovje?»

«Ljubica,» je občudujoč pokimal, «to je presenetljivo... Z vsem svojim znanjem nisem dosegel, da bi kakor ti...»

«Ženske so pač večkrat bolj pametne!» ga je navihano prekinila.

«Helena,» jo je prosil, «povej mi, od kod imaš ta čut za vreme? Ali si se začela iz ljubezni do mene baviti z vremenskimi študiji?»

«Oh, ne, šemica! Kaj si misliš! Vendar se ne bom šušmarško mešala v znanost... Takrat, ko me je iznenadila nevihta, sem sklenila, da moram nekaj storiti — in takoj sem si kupila rego ali božjo žabico. Ta mi vreme zmeraj zanesljivo napove!»

BEGUNKI

Kadar vam je hudo in vas obide tesnoba, tedaj se spomnite begunk! Kadar mislite, da ni na svetu nesrečnejšega bitja od vas, se poglobite v usodo begunk, in vaše breme se vam ne bo zdelo več tako neznosno! Pred nekaj tedni je šel skozi Ljubljano spet dolg vlak poljskih beguncev. Med njimi je bilo največ žena in otrok. V Francijo so bili namenjeni in zdaj si iščejo zavetja v novi domovini. Kako jim je pri srcu, to ve samo Bog! Pustiti so morali dom, urejena stanovanja, vso imovino, rešili so le golo življenje sebi in svojim otrokom. Kje so

njihovi možje, očetje, bratje, zaročenci, prijatelji? To vprašanje jim razjeda duše, a nihče jim ne ve odgovoriti. In minilo bo še mnogo časa, preden bodo izvedeli za svojce. In Bog ve, koliko mrtvih bo med njimi, koliko ujetih, ki morajo opravljati suženjska dela daleč od domovine v neznanih krajih med tujimi ljudmi!

Koliko duševne moči je treba taki materi begunki, ki se lepega dne znajde brez sredstev na cesti v neznanem kraju med tujci! Nanje pomislite, v njihovo usodo se skušajte vživeti, potem boste spoznali, da so vse naše težave majhne v primeru z njihovim trpljenjem.

Poročile so se naročnice: gospodična Mici Kotnikova z gospodom Rajmundom Arčnikom iz Sv. Lovrenca, gospodična Anica Makovčeva z gospodom Ladom Jamarjem, trgovcem iz Poljan nad Skofjo Loko, gospodična Marija Polenekova z gospodom Martinom Ajdnikom, orožnikom iz Loč, gospodična Anica Sorgerjeva z gospodom Vladimirom Merharjem iz Brežic in gospodična Mici Vidmarjeva z gospodom Martinom Gorškom, tehn. predelavcem iz Zabukovce.
Iskreno čestitamo!

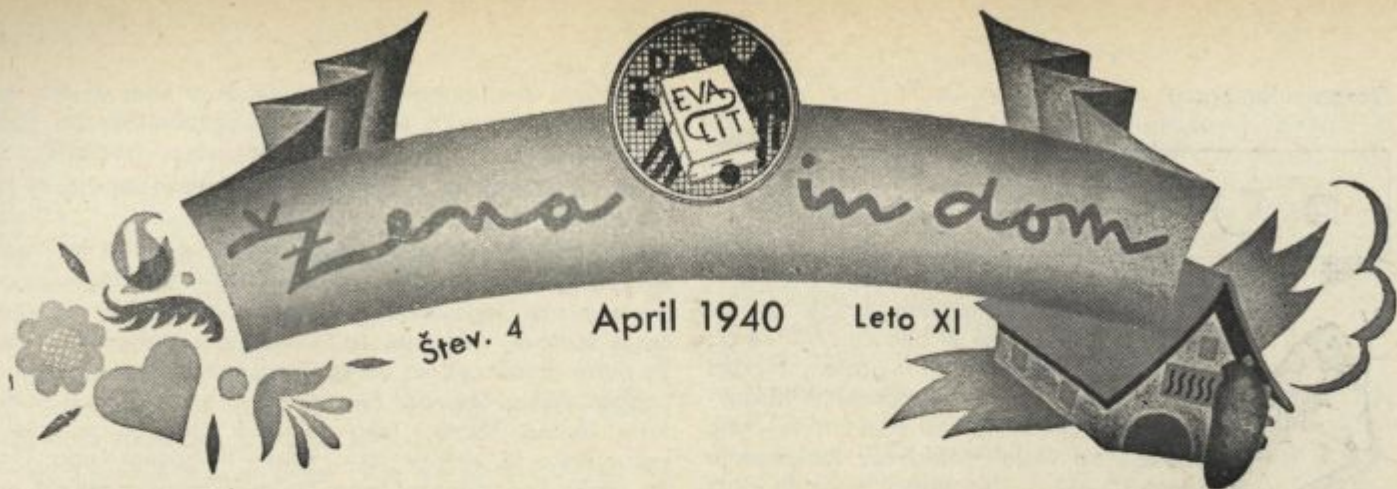

Lepe vzorčaste svile
za pomlad in poletje:

MANUFAKTURA

T. Ks.

Savinan
LJUBLJANA, MESTNI TRG 42

Lida Malijeva:

Ustvarite dom!

Prav za prav se še nobenemu piscu ni posrečilo, da bi bil podal vobče veljaven predpis za srečni zakon. Predpis je lahko dati za pripravo jedi, toda razmerje dveh ljudi v zakonskem sožitju ni tako preprosto, kakor razmerje moke in jaje v kuharskem receptu. Tudi nasveti za zakon se ne obnesejo dosti bolje, kakor predpisi. Zakaj malokatera ali pa nobena izmed mladih žen se ne ravna po njih, temveč si svoje življenje, svoj zakon uredi po svoje. Saj se ne da povedati nič takega, kar bi veljalo vobče in za vse. Največ je usoda zakona odvisna od primerne izbire, od narave, značaja, od okolnosti in od vsega mogočega, tudi od reči, ki jih podcenjujemo in katerih se niti prav ne zavedamo. Vsak človek vendar vse življenje hrepeni, da bi svojo usodo, svoje težave in radosti priklenil na edinega izvoljenega človeka, ki bi ga razumel, mu pomagal nositi breme in znal odpustiti. To pa se le malokomu posreči. Saj je narava sama tako raznolična in tako zagonetna, ustvari tisoče poedincev in zveže včasih za vse življenje ljudi, ki so si popolnoma nasprotni.

Često hrepenijo ljudje najbolj po koščku toplega prostora na zemlji, po odsvitu sreče, ki so jo preživeli v otroških letih, po domu. In vendar je več takih domov, ki ne zaslužijo tega imena, kakor pravih, toplih, božajočih domov. Gotovo poznate domove, ki so podobni čakalnicam na železniških postajah ali hotelom. Ljudje prihajajo, se najedo in naspijo, toda za delom in za zabavo, da, celo za odpočitkom gredo drugam. Vsi se med seboj le malo poznajo. Tako se čutijo, kakor da jih je samo po čudnem naključju združila vez sorodstva in krvi. Otroci se zabavajo v športnih društvih, v kavarnah itd. Njih zanimanje je tako različno, kakor le more biti. Mati rodbine ima svoje zadeve, svoje zanimanje in se ne utegne ali ne zna zanimati za težnje in želje svojih otrok.

Morda poznate tudi domove, ki so podobni zdravniškim ordinacijam, sanatorijem in šolskim sobam. V sanatoriju mora biti največja snaga: bog obvari, da bi kdo le v pred-sobi pustil na preprogi sled svoje noge. In marsikatera mati smatra tudi dom za sanatorij in se neprestano jezi na otroke zaradi najmanjše smeti. Prav je, da se otroci vzgajajo k redu in snagi, vendar z ljubeznijo, ne pa s samim karanjem in rentanjenjem. Tudi šolska soba ni dom. In vendar so ponekod tudi odrasli sinovi kakor mali šolarčki, kakor hitro prestopijo prag svojega doma. Mati jih nenehoma kara in svari, toži in jadikuje, koliko ima z njimi opravka itd. Vsi se je bojijo, vsi vidijo v njej trinoga, ki pesti vse okoli sebe. Neprestano imajo slabo vest, ker so iz nepazljivosti ali po nerodnosti malo poškopili v kopalnici tla ali pa napravili kako drugo, čeprav še tako nezatno in lahko popravljivo nerodnost. V materinem obrazu ne vidijo obraza ljubeče, požrtvovalne in odpuščajoče matere, temveč strogi obraz učitelja — njihov dom je samo resna učilnica.

In morda poznajo nekateri izmed vas domove, ki so že zastareli in menda izumirajo. Tam je množica otrok razne starosti, vsak ima tam toliko prostosti, kolikor je potrebuje. In mati, čeprav je stroga, ima vendar toliko smisla za šalo in dobro voljo, da zna odpustiti. Tja lahko pride kdorkoli. Tam je zmerom živo in veselo in polno ljudi, nekateri so pravkar prišli, drugi ravno odhajajo. Sorodniki in tuji, mladi in stari, vsi se tu za trenutek ogrejejo. In vse počiva na dobri in junaški ženi, ki drži vso rodbino skupaj. Mala stanovanja in malo otrok — to je vzrok, da take rodbine izumirajo.

V takih domovih morda nasitite telo, a nikoli duše. Duša bo večno lačna, in mali otroci bodo tudi tam hrepeneli po večji ljubezni. Ne moderno pohištvo, ne lepe reči — vse to ne ustvarja doma, ustvarja ga živa ljubezen.

Enega izmed najsrečnejših domov, kar sem jih poznala, je ustvarila mati sedmerih otrok v gorski hišici. Niti postelj ni bilo za vse otroke. Ampak vsi se se imeli med seboj radi in po dolgih letih se vračajo k starki in najdejo pri njej vselej več udobnosti in sreče, kakor v svojih lepih stanovanjih. Prijetno ozračje na starem domu je ustvarila stara mati, in ko je umrla, je umrl tudi dom.

Dom ustvari žena, ki zna živo ljubiti, ki zna požrtvovalno delati in ki pametno ljubi svoje otroke in svojega moža. Pametno ljubiti se pravi, da zna ustvariti okrog sebe ozračje miru in pokoja; da zna miriti in spriznjevati, ker ljubi svoje otroke in svojega moža, čeprav dobro ve, da niso angeli, da jih morda samo ona dela boljše. Morebiti pomagajo cvetlice, knjige, lepe reči, morda radio in sesač za prah, ne vem. Bojim se pa, da to niso osnovni pogoji za ustvaritev srečnega doma. Dom je najlepši vrt na zemlji. Tja se bodo vračali zapravljeni sinovi in nesrečne hčere, da si naberejo v starem zidovju novih moči in novega upanja. Zakaj iz mirnih, pokojnih in srečnih domov raste moč in dobrot. In pa: ni domov, kjer ni otrok!

Jaz bi rada prosila v imenu vseh otrok na svetu! Ljudje, dajte jim srečna otroška leta! Dajte jim bratca ali sestrico, zdravo prostost! Dajte jim udobnost družinske mize in radost dela in iger! Ne potrebujejo razkošja, ne dragih igrač. Ljubezni jim je treba in miru, da morejo rasti ravno in zdravo. Ampak vse to morejo dati otrokom samo starši, ki se vdano ljubijo. Otroci razumejo vse, mnogo več, kakor si mislimo. Če imate svoje otroke radi, ne pripravajte se pred njimi, ne bodite razdraženi in malenkostni. Ako bi vi dali otrokom ne vem kaj vse, ne daste jim ničesar, ker kázite svojo podobo v duši otroka, ki hoče ljubiti in spoštovati svoje starše. Ljubezniva in ljubeča mati je največji dar, ki ga more dati človeku življenje. V svojih otrocih plačuje človek dolg svojim staršem. Samo v svojih otrocih vrača noči brez spanja, žrtvovanje in skrbi. Ta dar se daje vedno naprej od roda do roda.

☐ OČE IN SIN ☐

korci, škrjančki in lastovke so se bili že vrnili, le slavčkov še ni bilo čuti. Ali se pa letos morda niso naselili v gostem, nizkem grmičevju za bogatim in ponosnim Miklavčevim domom, ki je stal sam na zelenem pobočju za vasjo? Miklavčev Janko se je zaman potikal, že toliko večerov tam okrog, da bi slišal sladko pesem drobnih pevkov, svojih starih znancev, ki so mu prejšnje leto tako zvesto krajšali čas, ko je skrit za starim gabrom čakal Potočnikovo Manico. Letos pa ni bilo ne slavcev ne Manice.

V grmovju so se sicer oglašali ptički, a peli niso. Le plaho so čivkali, ko so se dramili iz sna.

Da, saj res, po kaj je le hodil tja, ko je vendar vedel, da hodi zaman? Da bi zbujał spomine in se cmeril ob njih? Oh, saj bi se mu vsa vas smejala, ko bi vedela! Ali ni zadosti star in močan fant, da bi si sam poiskal srečo, kakršno si želi? O, presneto! Naj le počakajo!

Zamahnil je s klobukom in zaukal, da se je kar ustrašil svojega glasu. Globoko je vdihnil omamni vonj mladega zelenja, potem pa se odločnih korakov nameril domov.

Pred hišo je našel na pragu očeta, ki je, močan ko hrast, stal tam, široko razkoračen, s pipo v ustih in s klobukom globoko na tilniku.

«Tako! Se mi je kar zdelo, da si ti!» je sprejel sina. «Kaj pa tako vplješ kakor pastir? Pa ne da si spet lezel k tisti bajtarski deklini, k tisti...»

«Kaj? Ko bi jo vi s svojo trmo ne pregnali od doma, bi prav gotovo bil danes pri njej. Ves svet bi mi ne ubranil!»

Hotel je mimo očeta v hišo, pa mu je stari položil svojo težko roko na ramo.

«Zdaj pa povej, kdo te je naučil tako govoriti?» je je vprašal. «Midva z materjo ne! In če si tam pri bajtarjih ujel takšne besede, jih kar nesi nazaj. Z menoj se boš menil, kakor se spodobi! Si razumel?»

V Janku se je sicer pri teh besedah zbudil stari strah pred očetom, vendar ni mogel molče požreti, da je tako zaničljivo govoril o dekletu, ki je bilo zanj najboljša dekle na svetu.

«Govorite, kakor da bi bajtarji ne bili ljudje!» je rekel. «Pa so stokrat bolj pošteni, kakor so bili vsi Miklavci! Saj sami veste!»

Ne, to je bilo vendarle preveč.

Stari je vzel pipo iz ust, zamahnil z roko, toda Janko je bil mlad in urnih nog, in stari je udaril v zrak.

«Le počakaj, ti seme! Te bom že naučil spoštovati svoje prednike, svojega očeta in svoj rod! Le počakaj!»

Ampak razburjenja, ki ga je s tako silo vžgalo pomladno hrepenenje v mladem fantu, ni bilo mogoče zadušiti s tako klavrno grožnjo.

«Briga me moj rod in vsa naša bogatija!» je zakričal tako jezno, da je oče presenečen obstal. «Saj si sami niso prislužili niti toliko, kolikor je črnega za nohtom. Z žulji bajtarjev, tistih bajtarjev, ki so trpeli za nas, s

tistimi žulji smo bogateli. In če se bom kdaj oženil, se bom z bajtarsko! Pri moji duši, da se bom! Se bo vsaj tudi kakšnemu revnemu dekletu kdaj dobro godilo!»

Tako je zaloputnil vrata svoje sobe za seboj, da se je stresla vsa hiša.

Stari Miklavec je nekaj časa strmel z odprtimi usti, potem pa se je spet počasi vrnil na prag in si prižgal pipo. Svojega sina, tega mladega zaletela, bo že še o pravem času ozdravil. Zdaj naj se le lepo in v miru naspí. Bo že prišla priložnost, ko bo spoznal, koliko je vreden stari, ponosni Miklavčev rod! Na dnino pa bo letos vzel same stare ženske. Mladim tako ne brodi drugega po glavi, kakor kako bi ujele v svoje mreže njegovega sina. Da, že jutri se bo odpravil med bajtarje, ampak dekleta ne bo najel nobenega, pa če bi klečale pred njim!

Zaklenil je hišna vrata in se glasno godrnjaje odpravil spat.

Drugo jutro je sonce komaj pozlatilo vaške strehe, je že lezel v breg nad hišo, tja, kjer so se tiščale pobočja revne kočé, kamor se je sonce nazadnje nasmejaló.

Čeprav je bil zdrav in krepak, je vendar težko sopol in moral pogosto postajati. Presneto, ampak včasih, toda koliko let je že od tedaj, je šel v hrib ko zajec. Še sam ni vedel, kdaj je bil na vrhu. Da, nekoč! Bil je prav takšen neugnanec, kakor je zdaj njegov sin, in tudi on je mislil, da je Florjanova Liza edina ženska, ki bi lahko živel z njo. No, pa mu jo je rajni oče še o pravem času izbil iz glave, a zaradi tega le ni umrl. Nekaj časa se je res potikal okrog oglov kakor mokra kura, potem jo je pozabil. Kaj je pa hotel?

Saj res! Koliko večerov se je tu nekje ob tem grmovju pogovarjal z luno in zvezdami, ali pa poslušal zaljubljeno pesem drobnega slavca, ko je, v travi sedé, čakal na Lizo. Ampak naj bo kakor koli, srečen je le bil takrat, kakor ni bil nikoli več pozneje. Njegova žena mu je sicer prinesla dosti denarja k hiši, toda Liza le ni bila in pravega zadovoljstva ni našel z njo. Toda kaj, denar je vendarle sveta vladar, od same ljubezni še vrabci ne morejo živeti!

«Bog ve, ali še gnezdiyo slavci tod?» si je mislil, ko je sopihal ob grmovju navzgor. «Rad bi jih še slišal!»

Ko je prišel do potočka, ki je razposajeno skakljajl čez kamenje, se je že vsa vas pod njim bleščala v soncu. Tu se je spet nekoliko oddahnil, in stari spomini, ki jih danes kar ni mogel zadušiti, so se znova zbudili v njem.

Da, ravno tukaj ob potoku sta se z Lizo zadnjič videla. In prav takšno zlato jutro se je budilo, ko sta se poslavljalá. Odhajala je v službo nekam v tuj kraj, in solze v dobrih rjavih očeh se ji kar niso hotele posušiti. Takrat ji je pač obljubil, da je ne bo nikoli pozabil, potem pa ni minilo niti leto, ko je že stopil z drugo pred oltar.

Ampak to je stara pesem. Zmerom je bilo tako, da se bogastvo in revščina nista družila. Zdaj se godi Janku, kakor se je godilo nekoč njemu. Pozabil bo in, če bo kdaj v poznih dneh svojega življenja hodil tod okrog, mu bo sicer nekoliko tesno pri srcu. Pa kaj, saj vse mine, vse mine!

Pri prvi koči, kamor je bil tudi namenjen, je obstal in potrkal s palico na stara, vegasta vrata.

«Hej, Tina, ali si doma?»

Kar nato se je na pragu pokazala drobna, majhna ženica in se začudeno zagledala vanj.

«Ali bi hodila letos k nam na dnino, Tina? Z mladimi ni nič, saj veš! Same neumnosti jim roje po glavi.»

«Oh, seveda bi hodila, seveda! Saj tako ni mogoče nikjer nič več zaslužiti. Kdaj naj pa pridem?» je vprašala ponižno.

«Kar jutri. Peso bomo sejali in na vrtu čaka vse polno dela.»

Sedel je na klop pred kočo in si obrisal potni obraz.

«Nisem mislil, da me bo tako zdelalo», je rekel. «Vidiš, in zdaj bi moral še k Žgajnarju in Blekaču, pa se mi res ne ljubi več. Saj bosta prišla kaj mimo, pa jima povej, naj se čimprej oglasita pri meni.»

«Spočij se rajši! Kaj bi se pehal v hrib», je rekla ženica. «Jima že sporočim, kar brez skrbi bodi!»

«Poglej no,» je spet pričel kmet, ko se je nekoliko odahnul, «saj si nisem mislil, da se od tod tako lepo vidi k nam.»

Pri pogledu na svoj dom se mu je vrnil stari ponos v srce in kar sram ga je bilo pred samim seboj, da so mu še malo prej slavci in druga takšna brkljarija rojili po glavi.

«Nikoli se ne bo nobena bajtarska hči šopirila na Miklavčevini, nikoli!» si je mislil, nato pa se je obrnil k stari Tini in vprašal:

«Ali je res, da je šlo Potočnikovo dekle od doma? In zakaj?»

«Oh, saj si pač lahko misliš, zakaj,» je rekla plaho ženica. «Saj si gotovo že kaj slišal.»

«Da, h koritu bi rada prišla, pa ne bo! To naj si kar zapomni!»

Ponosno vzravnal, se je naglo in ježno odpravil navzdol.

Toda jeza ga je kaj kmalu minila, in medtem ko mu je vso pot pogled počival na njegovem lepem in ponosnem domu nad vasjo, so se mu misli venomer vračale v tiste dni, ko je še mlad in srečen z drugimi fanti ob takihle jutrih kosil tod okrog, in dekleta, med njimi je bila zmerom tudi Liza, saj je hodila k njim na dnino, so trosila pokošeno travo. Koliko veselih, brezskrbnih šal, koliko smeha! In Liza, ali ni bila zmerom najbolj prijazna, najbolj ljubezniva? Da, in potem tale potok! Kolikokrat so se hladili ob njem, in spomladi je zmerom tako veselo žuborel, poletji pa ga je bilo komaj slišati. Oh, kako dolgo je že od takrat! In čeprav je postal pozneje bogat mož, ni nikdar več čutil takšne sreče v svojem srcu, tako iskrene radosti.

Ob grmovju, kjer so navadno gnezdili slavci, je postal, in z njegovega obraza je zginila zadnja sled jeze in nevolje.

«Zdaj je pač še prezgodaj, da bi se že izlegli mladiči, torej samec še ne poje», si je mislil. «Kaj ko bi kdaj zvečer stopil sem, prav gotovo bi ga slišal. Saj bi nihče ne vedel, kam sem se odpravil. Pa tudi ni nikjer napisano, da pojejo ptički samo mladim ljudem. Star sem res, gluhi pa še ne.»

Komaj pa je stopil v domačo hišo, je bil na njegovem obličju spet stari izraz. Zopet je ukazoval, zmerjal in sitnaril, kakor je pač bil navajen. Vendar se je Janku zdelo, da se za njegovim glasom skriva več žalosti kakor jeze. Izognil se mu je, če je le mogel. Oče pa je z dolgimi, vprašujočimi pogledi zrl za njim. Fantu bi bilo ljubše, da bi ga ozmerjal in nabil. Saj ga vendar ni hotel tako zelo užaliti. Le rad bi mu povedal, da je Manica edina, ki bi se poročil z njo. In če nje ne bo dobil, bo rajši ostal sam do smrti.

Ampak če res ne pojejo več slavci v tistem grmovju nad hišo, ga bo posekal in populil, da ne bodo nikdar več nobeni ptički gnezdili v njem. Naj pojejo drugim in drugod, če njemu in Manici ne smejo!

Komaj se znočilo, jo je Janko že mahnil v breg za hišo.

Za starim gabrom, tam, kjer je včasih tako nestrpno čakal na Manico, je obstal, se naslonil na deblo in prisluhnil. Dolgo, dolgo je čakal, iz grmovja pa se je slišalo le slabotno čivkanje vrabcev, šelestenje lanskega listja v rahlem, toplem pomladanskem vetru, in tam od druge strani žuborenje potoka. Le slavec se ni oglasil.

Skoraj že vse luči po vasi so ugasnile, ko se je Janko spet namenil domov.

Toda, ali ne stoji tamle nekdo?

Da, saj to je njegov oče. Le kaj ga je prineslo sem? Zasleduje ga, kaj pa drugega!

Včerašnja jeza je znova vzkipele v njem. Naglo in odločno je stopil predenj.

«Saj ni treba, oče, da bi hodili za menoj. Nikar se ne bojte, ne...»

«Za teboj? Poglej ga no, otroka neumnega! Tole grmovje sem prišel gledat. Ali se ti ne zdi, da je pri košnji samo v napoto?»

«Grmovje?»

«Da, posekali ga bomo in iztrebili.»

Janko je stal kakor okamenel.

«Ampak včasih v mojih mladih letih so peli slavci v njem, zdaj pa mislim, da ne pojejo več.»

«Ne, nič več», je rekel sin in poizkusil pogledati očetu v obraz. «Lani, oče, so še peli, letos jih še nisem slišal.»

«Tako?»

Nekaj hipov sta molče stala drug pred drugim, potem pa se je stari rahlo dotaknil sinove roke in mehko dejal:

«Poslušaj, Janko! Če je tista tvoja Manica dobro dekle, in če misliš, da bi skrbela za dom, pa naj pride nazaj, saj sreča je tudi nekaj, ali ne?»

Janko pri najboljši volji ni mogel odgovoriti.

«Oče», je pričel, stari pa ga je krepko prijel za komolec in ga potegnil za seboj.

«Že prav, fant,» je rekel, «bodi zmerom dober sin. In tistega grmovja tudi ni treba sekati. Morda pa so se letos slavci zakasnili in se bodo šele pozneje naselili v njem.»

Kristina sovraži nedelja

Zelo dolgo je od tega, toda Kristina še vedno sovraži nedelje, tiste proste dneve, na katere se je včasih tako veselila. Zdaj jih sovraži, in njeno sovraštvo do njih ni nič manjše, kakor je bilo včasih veselje. Tako prečepi zdaj ves dan v svoji sobi, čita, šiva, počenja pač kar koli, samo da se zamoti in da pozabi na ta edini prosti dan v tednu.

Da, včasih je bilo drugače. Vse sobotne popoldneve je s tiho radostjo hodila po ulicah, si ogledovala izložbe, stopila v to in ono trgovino in si kupila kako drobnarijo, dokler ni imela proti večeru polno naročje samih malih zavitkov. Potem je odhitela domov, zložila zavitke v nahrbtnik, pripravila gorske čevlje in drugo opremo. Vmes je pela in mislila na svojega fanta, ki pride naslednji dan navsezgodaj ponjo, da pojedeta za dan ali dva nekam ven, v hribe, ali pa samo nekam ven iz mesta, morda do tja, kjer napravi reka ovinek, kjer je sredi reke otoček z grmovjem in s prodrom, razgretim od sonca, na njun otok, ki sta ga odkrila, kakor da bi čakal vprav na nju. Tam sta se kopala, ležala na produ, se razgovarjala, dremala ali pa kar tako strmela nekam v nebo, brez misli, toda z lahkim in radostnim srcem. Včasih sta šla dalje k slapu, kjer je bilo zlasti dopoldne, ko je za nekaj ur posijalo sonce v sotesko, tako prijetno.

Vselej sta na teh svojih nedeljskih sprehodih odkrila kaj posebnega, kar je bilo samo njuno in česar sta se še dolgo potem veselila. Včasih je bilo samo ptičje gnezdo z negodnimi mladiči. Toda svojo pot sta tako dolgo usmerjala mimo tistega gnezda, dokler niso ptiči izleteli. Seve, tudi to gnezdo je bilo samo njuno...

Pozimi sta jemala s seboj smuči. Prav pri smučanju sta se tudi spoznala. Peljala se je po strmini, padla in si zvila nogo. Bil je v njeni bližini, priteknel je k njej, ji zmasiral nogo in nato obvezal. Zvečer sta se peljala nekaj časa skupaj proti domu. Od takrat sta se vedno skupaj smučala in hodila na nedeljske izlete. Neštetokrat sta se vračala na kraj, kjer sta se spoznala in kjer so bili zlasti večeri čudovito lepi. Stala sta vrh hriba, ki je že zdavnaj tonil v večernih sencih, in gledala v gore, ki so bile vse prevlečene s škrlatno večerno zarjo zahajajočega sonca. Oh, tisti večeri, polni molka in globoke sreče!

Kristina je ležala v postelji in mislila na vse te dneve, polne sonca in sreče, in se smehljala. Zraven je prisluškovala, ali se morda ne sliši že njegov korak na pesku pod oknom in potem dalje do vrat, ali ne odpira hišnih vrat, se skuša tiho prilaziti do njene sobe, brezšumno odpreti vrata in potem — s poljubom prebuditi Kristino. Tista njegova oprezna hoja! Kakor da se da oprezno in tiho hoditi v gorskih čevljih! Toda ona, Kristina, se je vselej naredila, kakor da ničesar ne sliši. Mežala je in, čeprav je bila že od treh zjutraj budna, se je vselej delala, kakor da spi, samo da bi mu napravila veselje. In četudi je sam vedel, da Kristina več ne spi, marveč ga čaka, se je vendarle zmeraj po prstih prithotopil do njene postelje. Bilo je neumno, toda lepo. In zakaj bi se človek ne predajal lepim neumnostim, če nikomur ne škodijo, njima samima pa so v veselje.

«Halo! Zdaj se pa obrni in glej v steno, dokler se ne oblečem!»

Obrnil se je in tako zvesto gledal v steno, da sta se vselej oba na glas smejala. Potem sta kuhala zajtrk. Vselej je s svežim prtom pogrnila mizo, čeprav prejšnji ni bil še prav nič zamazan. Toda tako je bilo lepše, kakor je bilo lepše, da je tudi pozimi imela v vazi rože, čeprav en sam nagelj ali eno samo cvetočo vrbovo vejico. Potem sta se napotila kamor koli... Nikoli si nista vnaprej določila cilja. Po navadi sta se šele med potjo domenila, kam pojedeta. In če nista prišla do dogovorjenega cilja, ni bilo to prav nič hudega. Prišla sta do kraja, ki jima je ugajal, odkrila sta kaj lepega pa sta se ustavila in ostala tam do večera...

Kristina se je nenadoma zdrznila in široko odprla oči. Ne, to ni bil glas njegovih korakov v pesku pod oknom. Ura je šele pol štirih. Bila je malo zadremala. Še je čas. Nasmehnila se je, se udobno zleknila, položila roki pod glavo in znova zaprla oči. In spet je pričela romati njena misel po svetlih pokrajinah, ožarjenih od tihe in globoke ljubezni in od mladosti.

Mahoma je skočila pokonci. Obšel jo je tesnoben strah. Da, znova je bila zadremala. Toda ura je kazala že pol šestih. Nekaj hipov je nepremično strmela na njo. Skozi okno je prihajal že dan. Prevara ni bila mogoča. Ura je kazala natanko pol šestih. Če bi bil prišel, bi moral biti že zdavnaj pri njej. Že pred dobro uro.

Onemaglo je obsedela na postelji. Vso jo je zajel občutek neznane tesnobe, tako da ni bila zmožna, da bi dojela kaj drugega. Šele počasi, čisto počasi je pričela razmišljati: morda ima vlak zamudo... Morda se je kako drugače zakasnil... Toda vendar, zgodilo se je prvokrat... Čakala je... Kazalec na uri se je le počasi pomikal naprej. Toda čim počasneje se je premikal, tem težje je čakala. Šele ko je sonce posijalo skozi okno prav na njeno posteljo, je vstala in se oblekla...

In potem je čakala ves dan. Morda se pripelje z naslednjim vlakom. Ne, tudi s tem vlakom ga ni bilo. Morda... Hodila je iz sobe na hišna vrata, se za trenutek zazrla navzgor po ulici, po kateri bi moral priti, se znova vrnila v sobo, že desetič popravila prt na mizi, petnajstič prestavila vazo s cveticami, ki sta jih prejšnjo nedeljo skupaj natrgala, se zagledala skozi okno in čakala, odšla zopet na hišna vrata... se vrnila v sobo in vzela v roke knjigo, ki pa jo je že čez hip odložila... Znova je pogledala skozi okno... odvrгла ročno delo, ko se je pri prvem ubodu zbodla v prst... šla na hišni prag in čakala... čakala...

Potem je čakala ves teden, da se ji s pismom oglasi ali vsaj s karto pojasni in se opraviči, zakaj ga ni bilo. Toda čakala je zaman.

V soboto jo je poslala tvrdka, pri kateri je bila Kristina zaposlena, v mesto, kjer je prebival on. Ko je opravila v banki, je imela še uro časa do odhoda vlaka. Nekajkrat jo je zamikalo, da bi pogledala v njegovo pisarno in ga vprašala... Toda vselej se je premagala. Čemu? Saj sam ve, da bi moral... da bi... Oh, ne! Sedla je v kavarno in poskušala čitati časopis. Toda kakor koli

se je trudila, misli so ji neprestano uhajale k njemu... Naj bi šla? Tako blizu sta si... Ne!

Zagledala se je skozi okno. Po ulici so hodili ljudje, posamič, po dva... v skupinah... v svetlih poletnih oblekah, zamišljeni in nasmejani, toda Kristina ni videla nikogar.

«Pláčam, prosim!»

Ura je bila pol enajstih. Morala je oditi. Medtem ko ji je plačilni izplačeval preostanek, se je za hip ozrla skozi okno. In tedaj ga je zagledala. Šel je čez ulico, in ob njegovi strani je bila svetlolasa, lepa, zelo lepa ženska. Nekaj ji je pripovedoval. Očitno nekaj zelo veselega, kajti dekle ob njegovi strani se je smehljalo...

«Oh!»

Kristina se je z vso silo oprijela mize.

«Nič ni... prav nič!»

Plačilni jo je začudeno pogledal, se zahvalil, skomignil z rameni in odšel...

Kristina ponoči ni spala. Mislija je nanj in na njegovo lepo spremljevalko. Kako veselo se je smejala! Toda ne, on sam ji je neštetokrat pravil, da lepota ni vse... Vendar je zdaj tudi njega premagala... Ona je veliko lepša od nje. Njej najbrže ni treba po osem do deset ur na dan prečepeti v pisarni... se sklanjati nad računskimi knjigami, da te zbada v prsih in bole oči... Ona, Kristina, se preživlja tako že od svojega osemnajstega leta... Ali se tudi z njo lahko pogovori o vseh svojih težavah, o knjigah, o... O Kristina, od kdaj ceniš svoje duševne vrline tako zelo visoko?! Samo zato, ker bi jih rada odrekla oni, njegovi lepi spremljevalki?!

Šele proti jutru je zajel Kristino sen...

Zjutraj, v nedeljo, je prišel. V prvem hipu mu je hotela od radosti planiti naproti. Toda v trenutku je opazila, da ni, kakor vselej, v gorskih čevljih in da nima nahrbtnika.

«Bolan sem bil», ji je rekel in se nasmehnil.

Toda Kristini se je obraz samo še bolj pomračil.

«Samo izgovor!», je pomislila. Šele veliko kasneje se je spomnila, da je bil v obraz res shujšan in blede. Prav tako tudi že prejšnji dan, ko ga je zagledala skozi okno. Kako da tega takrat ni opazila? In on? Ni videl njenih objokanih oči?

Obrnila mu je hrbet.

«Povej, kaj je z ono, s plavalasko! Povej!» je gorelo v njej. Toda samo molčala je in čakala na besedo, katera bi ji v trenutku odzela bolečino, ki se je v njej v poslednjem tednu vsa razrastla. Kakšna naj bi bila ta beseda, tega sama ni vedela.

«Res, bolan sem bil!» je ponovil.

Čemu ponavlja? ker se čuti krivega? Krivega...

Okrenila se je.

«Lažeš!» je skoraj siknila.

Njen obraz je bil spačen, in oči so ji gorele.

Sprva je osupnil, potem pa je za hip pazljivo pogledal v njen obraz, se počasi okrenil in brez besede odšel.

Kolikokrat se je kasneje spominjala tega osuplega pogleda in njegovih besed, ki jih je nekoč kar tako mimogrede izrekel: «Včasih, v določeni sekundi, v posebni kretnji, ki jo nekako stori nevede, v trenutku, ko se ne more obvladati, lahko spoznaš človeka. Kajti takrat pozabi na vse obzire, takrat pade z njega vse, kar je priučenega.»

Kaj ni videl njenih oči? Ni razumel... ni vedel, koliko trpljenja človek lahko doživi že samo v eni sami uri... Ni mogel dojeti, da je bila preteklost preveč lepa in bojazen, da v bodoče ne bo več tako, prevelika, da...

Šel je. Videla ga je, kako je prišel izza vogala in se napatil po pesku mimo njenega okna. Napravil je ovinek. Iz navade, hote? Da ga pokliče nazaj, mu pojasni...? Ne, ona mu ni imela kaj pojasniti. On je bil tisti, ki...

Ko je zapel pesek pod njegovimi nogami, je Kristina zajokala, toda ni ga poklicala. Šele ko je utonil za vogalom ulice, ga je poklicala. Ni je več slišal... In potem ga je klicala ves teden, mesec... Nekajkrat mu je hotela pisati in mu vse pojasniti. Toda vselej se je premagala. Tisti, ki bi moral pojasnjevati, je bil on. In ni mu pisala. Tudi on se ni več oglasil...

Nekaj mesecev so Kristino spominjale nanj samo še suhe cvetlice v vazi in nahrbtnik pa gorski čevlji v omari, dokler ni nekega dne vse skupaj sežgala. Ničesar ni ostalo za njim, ničesar ni bilo, kar bi jo lahko spominjalo nanj. Samo od tistega dne sovraži nedelje in se jih boji... Morda še vedno čaka, da se nekega nedeljskega jutra prikaže on, z nasmejanim obrazom in...?

KLOBUKI, KATERIM SE

Noben umetnik «modes robes» bi si za nežne glavice svojih odjemalk ne izmislil klobuka, ki bi bil tako podoben plavuti morskega psa, kakor je klobuk vojakov v holandski Vzhodni Indiji.

Južnoameriški «gaučo» s svojim temeljitim «čolničkom». Na desni bogato z nojevimi peresi okrašeni klobuk, kakršne nosijo Nemci pri pustnih in drugih zabavah.

Koliko smo se že nasmejali ženskim klobukom! Toda o moških klobukih ni dovtipov in njih še tako čudne in smešne oblike se sprejemajo kakor nekaj samo po sebi razumljivega. Ali je to le zategadelj, ker delajo dovtipe moški in ker so moški do sebe bolj usmiljeni? Ali pa res ne vidimo nič posebnega na svojih pokrivalih, pa naj so še bolj divjaška? Vsekakor bo treba popraviti tisto dvojno stališče, ki vidi na ženskih klobukih vso mogočo neumestno drznost, na moških pa samo lepoto.

Moška pokrivala, ki jih prinašamo, so iz raznih dežel sveta. Niso delo modnih umetnikov, pa so vendar svojstvena in drzna kakor njih sestre na ženskih glavah.

Zelo drzen ženski klobuček, kakršnim se tako radi smejemo. Pa vendar je dosti bolj trezen v primeri z moškimi pokrivali, ki jih vidimo na naših slikah.

Tole imenitno pokrivalo, ki je bogato okrašeno z zlatom in resicami, nosijo meksikanski plesalci.

Bavarski gorjanci se zadovoljujejo z nizkim širokokrajnikom, ki ima elegantno perjanico.

NE SMEJEMO

Moravsko-slovaški «šohaj» (fant) ima glavo okrašeno s cveticami, klasjem in perjem.

Član mongolske svečeniške kaste.

Pastir iz Podkarpatske Rusije.

Arabski nomad (kočevnik) s «sladkornim stožcem».

Tirolski veleposestnik.

Če bi poročni prstan — spregovoril

Bi takole nekako povedal:

Oh, da, časi se spreminjajo. Včasih je bilo vse drugače, vse lepše. Bil sem širok in težak, sijal sem kot samo sonce, in roka, ki me je nosila, je bila ponosna name. Pomenil sem ji mnogo več ko samo zlat obroček, bil sem sreča, bil sem ljubezen in usoda. Največkrat sem spremljal svojo roko od poročnega oltarja do groba. To je bila včasih zelo dolga pot, toda lepa pot. Dostikrat si je roka okrasila prste še z drugimi prstani, ki so imeli vdlane blesteče drage kamne in so bili lepši od mene. Pa nisem bil nanje ljubosumen, ker sem dobro vedel, da ima roka kljub vsemu mene najraje. In res je drugega za drugim odložila, le jaz sem ostal in sem jo še vedno krasil, ko je začela njena polt veneti, in je roka postala rumenkasta, nagubana, hladna, stara. Nešteto je obvisel na meni dolg ljubeč pogled, in prsti druge roke so me rahlo pobožali. Če bi imel dušo, bi lahko rekel, da mi je bilo takrat zelo dobro pri duši, kajti zavedal sem se, da sem še vedno nenadomestljiv in ljub, da so v mojem zlategem blestečem telescu skriti najnežnejši in najlepši spomini onega, ki mu pripadava jaz in roka, ki me nosi.

In ko se je roka, ki me je nosila, popolnoma ohladila in postala trda, negibna, je bil konec gospodarjeve in moje poti. Kakor vdan služabnik sem sprejel naše poslednjo dolžnost: kakor sonce sem blestel na mrtvi roki, ki je oklepala križ, na mrtvaškem odru med rožami in prižganimi svečami. To je bilo moje in gospodarjevo zadnje svečano pozemeljsko doživetje...

Zdaj pa je moja življenjska pot povsem drugačna. Postal sem mnogo tanjši in lažji. Svoje sodobno življenje bi lahko razdelil v štiri razdobja, kakor so razdeljeni letni časi: v pomlad, poletje, jesen in zimo.

Svojo pomlad doživljam takrat, ko blestim v zlatarjevi izložbi. Nešteto pogledov se hrepeneče ustavlja na meni. To so predvsem pogledi mladih deklet, ki potem ponoči sanjajo o meni in možu, ki bi me jim kupil. Lepo je tako živeti v zavesti, da si zaželjen in občudovan. Potem pa nekoč seže po meni roka (morda je ta nežna, majhna ženska ročica z manikiranimi nohti, ali dobrodušna velika moška roka) in me kupi. Nato pride moj največji dan, ko me pred poročnim oltarjem nataknejo na prst roke, ki jo bom spremljal skozi življenje.

Se vedno doživljam svojo življenjsko pomlad. Roka je dobra z menoj, ponosna je name, ljubeči pogledi me grejejo in včasih celo zaljubljene ustne dihnejo poljub na moj gladki zlati hrbet. Tada nekoč, oh, morda prav kmalu, me jezni prsti surovo iztrgajo iz mojega kraljestva in me vržejo ob tla. Morda v sveti jezi celo noga stopi name. Takšen je uvod v moje drugo življenjsko razdobje, polno poletnih viharjev in neviht. Roka postane muhasta kakor mlado mačiče. Včasih je še dobra z menoj in je ponosna na mojo preprosto blestečo lepoto, dokler me spet nepričakovano ne sname in skrije (če je nežna ženska ročica, v ročno torbico k dozi za puder, če pa je dobrodušna moška roka, pa v naprsni žep). Tako menjavam svoj prostor na roki, na tleh, v ročni torbici ali naprsnem žepu vso svojo

drugo življenjsko dobo — dobo poletnih neviht.

Moja življenjska jesen pa je mirna, kakor so v splošnem mirne vse življenjske jeseni. Poletnih neviht ni več, moja romanja z roke po tleh, v torbico ali žep so končana. Zdaj tižim pozabljen in zapuščen nekje v kotičku predala nočne omarice, pisalne mize ali morda celo kuhinjske kredence. Roka me ne mara več. Pravi, da jo «žulim», da sem postal «pretesen» in kdo ve kaj še. Nešteto grehov teži moje nedolžne rame, čeprav sem še popolnoma takšen, kakršen sem nekoč blestel v zlatarjevi izložbi. Roka pa morda nosi druge prstane z velikimi steklenimi modnimi kamni, ki se mrzlo, prazno leskečejo. Roka sama je postala hladna, kakor se je ohladilo srce onega, ki mu pripada. Ljubezen umira v njem.

Toda še enkrat se roka spomni name in me poišče v mojem samotnem skrivališču. To je začetek mojega konca, poslednje moje življenjsko razdobje: zima. Ležim na hladni dlani in brezčuten pogled me tehta, računa. Roka je mrzla, kakor je mrzlo srce: kajti ljubezen je že umrla v njem. Prsti me položijo v žametasto škatico, in potem se začne moje poslednje romanje skozi nešteto tujih, mrzlih, tehtajočih rok, dokler končno nekje ne obležim na tehtnici (morda v zastavljalnici ali v starinarni). S tem pa je moje življenjsko poslanstvo zaključeno. Nič več nisem nosilec sreče, ljubezni, zlata večna vez dveh usod, ampak samo še košček zlata, ki ima toliko in toliko karatov...

Takšen je moj konec v današnjih prazničnih dneh... Ines

PRVI OTROK — ZDRAVJE, DRUGI OTROK LEPOTA

«Prvi otrok prinese materi zdravje, drugi pa lepoto», pravi star ljudski pregovor. To pravilo je gotovo biološko utemeljeno. Napak pa bi se bilo zanašati samo na to in križem rok čakati čudežev narave. Posebno mlada mati bi morala stremeti za tem, da bi podprla organizem v snovanju in tako preprečila neprijetna iznenadenja.

Prvi meseci, ko začuti mlada žena prvo rahlo gibanje prebujajočega se novega življenja, so zanjo najlepši. Veselo, radostno pričakovanje ji krepi in dviga razpoloženje. Če pa se je kdaj pa kdaj lotita nemir in pobitost, ji bo pomagalo sonce in po zrak. Sončne in zračne kopeli v pre mnogih primerih dvigajo razpoloženje in olajšajo porod. V času, ko žena pričakuje otroka, naj se čim več giblje na svežem zraku; zatohljih in zakajenih prostorov naj se čim bolj ogiba. Vožnje z avtobusi in kolesarjenje se naj zlasti v zadnjih mesecih popolnoma opusti. Tudi prekomerno iztegovanje v višino je opasno. Zelo važna je pravilna prehrana. Večina žen se počuti najbolje ob zelenjavni hrani, ob sadju in orehih. Vendar so pa tudi žene, ki krepke, mesne hrane ne morejo pogrešati. Sem in tja se lahko brez skrbi užije tudi kaj ostrejšega, le prepogostni žejji ne smemo ustrezati. Vse vemo, da je v starih ljudskih pregovorih mnogo klene resnice.

In prav eden izmed njih pravi, da dobi otrok od obilne tekočine debelo glavo. Pitje napne telo, in prav med nosečnostjo bi morala žena opustiti vse, kar pospešuje tvorjenje in kupičenje maščobe, če hoče, da bo ostala mlada, vitka in prožna. Malo maščobe in malo tekočine, to je pravilo, ki uravnoveša presnavljanje in varuje ledvice. Da nadomestimo porabo apnene sestavine las, zob in nohtov, ki so po vsakem otroku bolj ali manj prizadeti, često celo ogroženi, je nujno potrebno, da dodajamo jedem apnega preparata. Poleg prehrane pa je važna tudi nega telesa. Posebno koristne so kopeli. Žena, ki se nagiba k debelosti in ki ji bodisi poklicno ali domače delo ne nudi dovolj priložnosti, da bi se zadostno razgibala, mora primerno telovaditi. Čvrst, toda prazen trebušni pas mnogo pripomore k ohranitvi životne linije. Prav tako je treba primerno zaščititi tudi prsi. Kajti koža sama ne zmore več teže obilnejših grudi.

Pa tudi koža je po nosečnosti prizadeta. V njej začne zastajati in se kopičiti maščoba: na trebuhu, po rokah in nogah se pojavijo rdeče, belu obrbljene lise. To bi morale vsekakor preprečiti. Teh lis namreč ni mogoče odpraviti, medtem ko znane rjave pigmentne lise sčasoma same po sebi izginejo. S primerno prehrano in z masažo

preprečimo nabiranje maščobe in pospešimo obtok krvi, tako da te lise ne nastajajo. Tudi krčne žile so posledica pomanjkljivega krvnega obtoka, ki ga često povzročajo tesni, okrogli nogavičniki (podveze) in doko- lenke z gumijastim robom.

Po porodu pa bo pametna žena gledala na to, da dobi njeno telo čimprej spet svoj prejšnji videz. Že po nekaj dneh prične s primerno telovadbo. Za prvo vajo se priporoča počasno dviganje in zopetno spuščanje gornjega života ter vzdigovanje nog. Ohlapeli trebuh prve dni čvrsto povijamo in ga pozneje, vsaj skozi nekaj tednov, ščitimo s čvrstim trebušnim pasom. Nega prsi je med dojenjem, ki pomeni mladi materi najlepše in najsvetejše opravilo; pač sama ob sebi umevna.

Nadvse pogrešeno bi bilo, če bi mlado mater po porodu presičevali z jedmi in priboljški, čeprav le z dobrim namenom, da se čimprej spet okrepi in da se zagotovi otroku čim več materine hrane. Prav v tej zmotni dobrohotnosti je najčestje osnova tako nevšečne in nadležne debelosti. Ob pravilni prehrani, ki vsebuje zadosno množino vitaminov, bo mlada mati vsa a iz po- telje vitkejša, lepša in prožnejša, kakor je bila kdajkoli poprej.

Lepota, zdravje in sreča — vse v dvoje

Zdrava, lepa mati — zdravi, lepi otroci

Dr. J. K.:

Novo zdravljenje duševnih bolezni

Že pred 2000 leti je zapisal Marcus Tullius Cicero, da so duševne bolezni pogostnejše in nevarnejše kakor telesne. Sodobni psihiatri (zdravniki duševnih bolezni) to potrjujejo, vedo pa o vzrokih še zelo malo. Te motnje zavesti, razuma, volje, misli in nagona so lahko posledice prevelikega uživanja strupov in spolnih bolezni, pomanjkanja zaupa-

nja v samega sebe itd. Tako imenovana psihoanaliza razlaga postanek duševnih bolezni s tem, da nekaka «npravna presoja» zadušuje nekatere predstave, ki potem podzavestno spravljajo zavest v nered in tako povzročajo živčne in duševne motnje.

Najpogostnejša oblika duševne bolezni je *dementia praecox* (shizofrenija). To je razcepljenje osebnosti v več osamljenih, med seboj neodvisnih delov. V bolniku ugasnejo najprej vsi nesebični čuti, postaja zloben samotar, izgublja stik z zunanjim svetom in se zapira v svet svojih sanj, v katerem se čuti naposled sam izgnanca. Ti bolniki tvorijo 20 odstotkov duševnih bolnikov.

Na drugem mestu so tisti, ki trpijo na *manidepresionosti*. Ta bolezen se pojavlja kot menjava veselih in žalostnih občutkov. Bolnik je zdaj žalostno potrč, zdaj čezmerno vesel. V tretji skupini so paranoiki, ki trpijo na blodnih predstavah, kakor je pregonska blaznost in samoveličje.

Bistvo teh duševnih bolezni še ni znano. Petdeset odstotkov vseh duševnih bolezni je takih, ki izvirajo iz organskih napak. Število duševno bolnih raste od leta do leta, toda četudi nekateri napovedujejo, da bo čez sto let duševno bolno vse človeštvo, vendar lahko rečemo, da je nagla rast števila obolenj bolj dozvedna kakor resnična, če pomislimo, da se jim prej ni posvečalo toliko pozornosti kakor dandanes.

Danes je zdravljenje že zelo uspešno. Motne predstave bolnikove podzavesti odkrivajo, pojasnjujejo in odpravljajo s primernimi vprašanji, seveda ako izpoveduje bolnik o sebi po svoji najboljši vesti.

Najbolj uspešno sodobno zdravljenje je zdravljenje duševnih bolezni z vbrizgovanjem insulina. Shizofreniku se dajejo postopno zmeraj močnejše količine insulina, dokler ne otrpne v globoki nezavesti. K zavesti ga spravijo spet z raztopino sladkorja, ki jo vlivajo po cevi skozi nos v želodec.

Shizofrenik Joe Eaton, katerega stanje se je zdelo brezupno, je popolnoma ozdravel po trimesečnem zdravljenju z insulinom (v novo-gorški bolnici).

Na tej sliki je bolnik, ki trpi na manidepresionosti. Zdaj je žalostno potrč, zdaj spet čezmerno vesel.

Zdravljenje mrtvoudnosti, ki je posledica sifilide. Za bolnika je pripravljena posebna postelja, v kateri mora ležati dalje časa pri toploti 39 stopinj. Toplota se vzdržuje z električno napravo.

Najbolj uspešno je sodobno zdravljenje duševnih bolnikov z vbrizgovanjem insulina. Shizofreniku se dajejo postopno zmeraj večje količine insulina, dokler ne otrpne v globoki nezavesti. K zavesti ga spravijo spet z raztopino sladkorja, ki mu jo vlivajo po cevi skozi nos v želodec. Ko se bolnik zave, ne trpi več na duševnih zmedah in prehaja počasi v duševno ravnotežje. To zdravljenje se je izkazalo za zelo uspešno. Ker pa je to zdravljenje še čisto novo, še ni mogoče ugotoviti trajnosti učinka.

Pri zdravljenju mrtvoudnosti, ki je posledica sifilide, je za bolnika pripravljena posebna postelja, v kateri mora dalje čas ležati pri toploti 39 stopinj. Ta toplota se vzdržuje z električno napravo.

Shizofrenija je razcepitev osebnosti v več osamljenih, med seboj neodvisnih delov. Shizofrenik se zapira v svet svojih sanj, kjer se naposled sam čuti izgnanca. Na naši sliki sta dva bolnika.

V dvigalu

Zadeva z dvigali je nekaj čisto posebnega. Ne mislim, da dvigala včasih teko, včasih pa tudi ne in včasih sploh ne, — ne, mislim čisto nekaj drugega.

Postavim, prideš domov, vtakneš ključ v dvigalo, saj veš tisti skrivnostni vzgib na desno, ki ti je že kar v krvi. Torej, če to znaš, potem priplava dvigalo nizdol. Prišumi do tebe, ki stojiš in čakaš.

In medtem ko ti čakaš, pride še kdo k vratom in se postavi poleg tebe. Vljudno vpraša: «Ali se smem z vami peljati?» Enako vljudno odgovoriš: «Prosim, seveda!»

Zapreš vrata dvigala, tvoj sopotnik je vstopil prvi. Pritisneš na gumb in dvigalo se dvigne. Potem se pa zgodi tisto, kar hočem povedati.

Zgodi se, da stojiš s sopotnikom v dvigalu tik skupaj, in drug o drugem mislita pekoče. Tako se počutita, kakor da bi imela kuhane makarone v žepih in bi jih rada skrila. Toda že vama močijo kožo, pri tem pa je še tako daleč, tako daleč v četrto nadstropje.

Da, ali naj človeku, ki potuje z menoj v dvigalu, strmim v kravato? Ali naj ogledujem stene dvigala, na katerih ni ničesar mogoče opazovati? In če v silni pogledam svojemu sopotniku naravnost v lice — kaj naj mu rečem? Bilo bi pač nesramno zreti mu naravnost v obraz in ničesar blekniti. Saj je pa tudi res neumno takole po neopredvidnem trditi, da je danes lepo vreme — on to vendar ve, saj je prišel prav tako s ceste. In tako se je ne samo meni, marveč tudi že drugim ljudem zgodilo, da so kar takole po neumnem vprašali: «Mda, ali se vi tudi peljete v četrto nadstropje?» (Pri tem pa veste že dolga leta, da mož stanuje prav tako kakor vi v četrtem nadstropju.)

To bi domala kazalo, da sem si izbral poseben primer, da dokažem neko trditev, ki jo pač hočem dokazati. Nu, pa dovolite, da vam isti primer prav tako prepričevalno prikažem s štirimi osebami, da vam na koncu dokažem, kar vam hočem dokazati.

Prijatelja imate in z njim čakate ob dvigalu na dvigalo. Ko takole čakata, prideta dve starejši dami, ki želita v četrto nadstropje.

Dvigalo pride nizdol, in vsi štirje vstopite. In spet se zgodi tisto. In je še bolj smešno kakor sicer. Vajin pogovor je že spodaj začel zastajati, če sta prišli starejši dami — saj pač nikdo ne govori rad niti o nedolžnih rečeh, kadar bi to utegnile slišati starejše dame. In zdaj v dvigalu morate v sili s prijateljem vendar nadaljevati pogovor. Že vaju je začel mučni občutek tiščati v grlu in že ne vesta, kam naj obrneta oči.

Do prvega nadstropja še nekako gre. Človek lahko pokašlja, lahko zvonklja s ključi, toda potem — potem ne gre tako dalje. In zdajci prične kdo izmed vaju brbljati kak čisto brezvezven stavek. Samo da bi se čulo šumenje pogovora. Na primer, prijatelj ti reče kar tako neposredno: «Da, torej napraviva tako, kakor sva rekla, ali ne?»

Prvi trenutek nekoliko osupneš in misliš: kaj mi zdaj blebeče? Toda že si zadevo prav razpoznal, že ti je jasno, da je treba glumiti, in že odvrneš

jasno in razločno: «Seveda, seveda, gotovo bo tako najbolje!»

«Kaj neda?» resno pritrди prijatelj. «Nu, pa saj bova videla, kaj se še da napraviti.»

«Mda, bo že šlo, bo že šlo!»

Na prostoru bore dveh štirijaških metrov v dvigalu nam je preozko. Naše stanje v življenju je preračunano v splošnem na razdaljo najmanj treh metrov — v dvigalu pa je izjemoma drugače, in to nam ni všeč.

(Kristijan Bock.)

JEZA ŠKODUJE

Jeza ni nikjer in nikoli dobra. Jeza je zmeraj v zvezi z neko duševno slabostjo. Življenje bi bilo dvakrat lažje, če bi se človek toliko ne jezil. Ampak navadno pravijo ljudje «če bi se človek ne moral toliko jeziti». In to je napačno, zakaj jeza ni tako neogibno potrebna, kakor vsakdanji kruh ali delo.

Od kod izvira jeza, kakšne so njene posledice in kako se lahko proti jezi borimo?

Predvsem povejmo, kaj je jeza. Jeza je neki «nekaj» v človeškem življenju, ki se sprejme v dušo samo po človekovi volji, kajti nič se ne dogaja, česar sami nočemo.

Jezo bi lahko primerjali z boleznijo, ki smo jo sami zakrivali in ki se od časa do časa vrača. Strupa opij in kokain delujeta v telesu in jemljeta človeku vso voljo, če ju po lastni volji zaužije, nimata pa nobene moči do njega, če ju drži izven telesa. Človek ju obvladuje, če jima ne da prostora v svojem telesu, drugače pa obvladujeta strupa njega.

Isto sliko nam kaže tudi jeza.

Samo v prav, prav redkih primerih je jeza opravičena, po večini jo človek sam z lastno voljo privabi. Jeza ni nič drugega, kakor nedoslednost volje.

Nekdo je preveč občutljiv, drugi se nagiblje k togotnosti in nagli jezi; in užaljena ničemurnost tretjega se venomer razdivja v jezo.

K jezi se večkrat pridruži tudi zavist, in nekaterim ljudem bi kar nekaj manjkalo, ako bi se en cel dan ne mogli jeziti.

Jeza izvira iz mnogih duševnih zmot. Kdor popusti vajete svojemu nagnjenju k jezi, ta ne pomisli, ali je v pravu ali ne. On sodi slepo in misli, da ima zmerom prav. Zakaj tak človek je oseben, namesto da bi bil stvaren. Če bi mi hoteli ostati stvarni, potem bi gledali mnogo reči tudi z očmi drugega človeka in bi se nad marsičem ne jezili, kar nas zdaj razburja.

Pogostna jeza nam prinaša ne samo škodo, ampak tudi povzroča, da nas naša okolica napačno sodi. Človeka, ki iz vsakega najmanjšega povoda kar eksplodira od jeze, se ljudje morda bojijo, gotovo pa ga ne cenijo in ne spoštujejo.

Kogar jeza vsak hip popade, komur je jeza že nekaka druga narava, bo redkokdaj zares vesel, greni si življenje in ni nikoli neoseben, ker vidi reči zmeraj drugače, kakor so v resnici. Že pri navadnem pogovoru je večji del zmeraj tisti premagan, ki se jezi, medtem ko odnese zmago gotovo oni, ki se ne jezi in se postavlja izbruhom jeze z duševno mirnostjo v bran.

Pa še to škodo ima tisti, ki ga venomer grabi jeza: njegova okolica postane hinavska, neodkritosrčna in se prisiljeno vede k togotnemu nasilniku.

Dalje škoduje jeza tudi zdravju. Živcem in srcu nalagajo neprestana vznemirjenja preveč dela. Zato je jeza telesu in duši zelo škodljiva in ovira praktično napredovanje v življenju.

Kdor se hoče boriti proti jezi, se mora boriti proti njenim vzrokom. To so: togotnost, prevelika občutljivost, muhavost, zavist, ljubosumnost, ničemurnost, domišljavost itd. Človek, ki se zaveda odgovornosti, skuša ne samo na druge vzgojno vplivati, ampak tudi samega sebe vzgojiti k čim večji popolnosti.

Če hočemo v življenju imeti uspehe, moramo biti predvsem sami s seboj v skladu, slogi in duševni ubranosti. Kadar so trdi časi, moramo biti prav tako trdi, zakaj z vzdihovanjem in jezo ne pomagamo niti sebi niti drugim.

Življenje je kratko, in vsaka ura je preveč dragocena, kakor da bi jo sebi in drugim pokvarili z jezo.

Če dobri sklepi nič ne pomagajo, moramo sami nase vplivati. Vedno in vedno si moramo prigovarjati: nič ne vlada nad menoj, kakor to, kar hočem.

Ali je tisto mnogo, nad čimer se jezim, tudi vredno jeze? Ali morem to s svojo jezo izpremeniti?

«Slepa jeza samo škoduje!» — To bi moral imeti vedno pred očmi vsak, ki je nagnjen k jezi. Tak človek naj sklene, da bo mirno gledal na vse in bo pustil, naj velja tudi stališče drugega. Predvsem pa naj si obljubi, da se ne bo nikoli jezil!

Spočetka je to težko, toda če se nekaj časa premaguje in vadi v tem, bo z veseljem spoznal in priznal:

Ni se treba jeziti!

OBLEKE, KOSTUMI IN PLAŠČI

K 8640 K 8639

K 8676

K 8670

K 8676. K tej obleki, positi z vrcami, lahko naredimo dolge ali pa kratke rokave. Pas je iz usnia. Blaga potrebujemo (za velikost III), če so rokavi kratki, 2.50 m, ki naj bo 92 cm široko. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih I, II in III po 22 dinarjev.

K 8670. Ta preprosta obleka z nabranim živetcem ima lahko dolge ali pa kratke rokave. Za obleko s kratkimi rokavi potrebujemo (za velikost II) 2.50 m blaga, če je 92 cm široko. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih I, II in III po 22 dinarjev.

K 8639. Športna obleka za mlada dekleta. Krilo, ki je sestavljeno iz štirih pol, je v pasu pristo na bluzo. Na bluzo in na krilo sta našita po dva velika žepa z gubo po sredi. Blaga potrebujemo (za velikost I) 3.30 m, če je 80 cm široko. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih I, II in III po 22 dinarjev.

V 3471. Naprsnik, okrašen z robčki, ima zgoraj zavilke, v pasu se pa zavezuje s trakovi. Blaga potrebujemo približno 60 cm., če je 92 cm široko. Kroj «Ultra» se dobi v velikostih II za 7 dinarjev.

K 8640. Temna obleka z ovratnikom in naprsnikom iz svetlejšega blaga. Urezana je v celem in je zaradi svojega kroja primerna zlasti za bolj zajetne gospe. Rokavi so lahko tudi dolgi. Blaga potrebujemo (za velikost V) 3.30 m, če je 92 cm široko (s kratkimi rokavi). Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih III, IV in V po 22 dinarjev.

M 2907. Ohlapen plašč iz moškega blaga. Spredaj ima dve vrsti gumbov, ob straneh pa dva velika našita žepa. Vsi robovi so za okraj prešiti. Blaga potrebujemo (za velikost II) 2.50 m, če je 140 cm široko. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih I, II in III po 22 dinarjev.

S 1784. Športni kostum. Krilo je iz štirih pol in ima spredaj široko dvojno gubo. Jopica s pasom se zapenja spredaj na tri gumbce. Prednika sta pod zarezo nabrana v drobne gube. Blaga potrebujemo (za velikost II) 2.25 m, če je 140 cm široko. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih I, II in III po 22 dinarjev.

M 2907

M 2905. Pomladanski plašč. Spredaj ima dve vrsti gumbov in dva velika našita žepa, zadaj pa pasec. Blaga potrebujemo (za velikost III) 2.50 m, če je 140 cm široko. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih I, II in III po 22 dinarjev.

S 1786

S 1786. Pomladanski kostum iz črtastega blaga. Jopica ima spredaj dve vrsti gumbov in zarezano žepo. Ovratnik preha v srčaste zavilke. Blaga potrebujemo (za velikost II) 2.50 m, če je 140 cm široko. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih I, II in III po 22 dinarjev.

S 1784

M 2905

V 3471

KROJI «ULTRA» SE NAROČAJO POD OZNAČENIMI ŠTEVILKAMI PRI «ŽENI IN DOMU», LJUBLJANA, DALMATINOVA 8. ZA KROJE JE TREBA OBENEM NAKAZATI PRI KROJU OZNAČENI ZNESEK. KROJ PREJMETE IZ INOZEMSTVA V ŠESTIH DNEH.

Pomlad je že tu

M 2910. Moderen pomladanski plašč z obrankom. Blaga potrebujemo (za velikost I) 2,65 m, če je 120 cm široko. Veliki kroj »Ultra« se dobi v velikostih I, II in III po 22 dinarjev.

S 1788. Pomladanski kostum iz karirastega blaga. Preprosta jopica je brez ovratnika in je stisnjena s pasom. Krilo je iz štirih pol, izmed katerih je prednja urezana posevno. Blaga potrebujemo (za velikost I) 2 m, če je 140 cm široko. Veliki kroj »Ultra« se dobi v velikostih I, II in III po 22 din.

S 1785. Temno krilo tega kostuma je sestavljeno iz štirih pol, jopica je pa iz svetlega blaga in narejena tesno po životu. Blaga potrebujemo (za velikost II) za krilo 85 cm, za jopico pa 1,35 m, če je 1,0 cm široko. Veliki kroj »Ultra« se dobi v velikostih I, II in III po 22 dinarjev.

K 8671. Pikčasta obleka za mlada dekleta. Život bluze sega pod pas in je spredaj na levi rami in na levem boku, kjer je zvezan v petljo, nabran. Blaga potrebujemo (za velikost II) 3 m, če je 92 cm široko. Veliki kroj »Ultra« se dobi v velikostih I, II in III po 22 dinarjev.

K 8694. Na tej sicer preprosti obleki je nekaj posebnega značaj podaljšani život, kjer se obleka zapenja z gumbi in pod katerim je krilo nabrano v gube. Spredaj se prednik bluze konča nad pasom. Okoli vratu in rokavov je obleka pošita z vrvcami, kar jo močno povzdigne. Blaga potrebujemo (za velikost II) 2,60 m, če je 92 cm široko. Veliki kroj »Ultra« se dobi v velikostih I, II in III po 22 dinarjev.

K 8665. Lepa obleka za gospe. Oba prednika sta na rami in pod prsi nabrana in sta na krilu zapognjena v stranski gubi. Globoko vratno izrezo dopolnjuje goljuf iz svetlejega blaga. Blaga potrebujemo (za velikost V) 3,75 m, če je 92 cm široko. Veliki kroj »Ultra« se dobi v velikostih III, IV in V po 22 dinarjev.

K 8585. Edini okras te obleke sta ozki navpleni plasi na krilu in na bluzi, pod katerima je prednik nabran. Zgornja plasa sega čez svitkasti ovratnik. Blaga potrebujemo (za velikost III) 2,90 m, če je 92 cm široko. Veliki kroj »Ultra« se dobi v velikostih I, II in III po 22 dinarjev.

K 8671

K 8694

K 8585

KROJI »ULTRA« SE NAROČAJO POD OZNAČENIMI ŠTEVILKAMI PRI »ZENI IN DOMU«, LJUBLJANA, DALMATINOVA 8. ZA KROJE JE TREBA OBENEM NAKAZATI PRI KROJU OZNAČENI ZNESEK. KROJ PREJMETE IZ INOZEMSTVA V ŠESTIH DNEH.

K 8680

Sportni kroj

M 2913

B 2522

K 8686

B 2522. Okusna sportna bluza po kimonskem kroju. Urezana je tako, da gredo črta blaga poševno. Zavihka sta prevlečena z enotavnim blagom. Blaga potrebujemo (za velikost II) 1,30 m, če je 92 cm široko. Kroj »Ultra« se dobi v velikostih I in II po 7 dinarjev.

K 8696. Ta preprosta obleka je urezana iz cela. Vsi robovi in sešivi so za okras prešiti. Blaga potrebujemo (za velikost III) 2,35 m, če je 89 cm široko. Veliki kroj »Ultra« se dobi v velikostih I, II in III po 22 dinarjev.

K 8704. Okusna obleka z obramkom, ki se zapenja spredaj na štiri gumbe. Pod obramkom in na krilu sta po dva višita žepa. Blaga potrebujemo (za velikost II) 2,35 m, če je 92 cm široko. Veliki kroj »Ultra« se dobi v velikostih I, II in III po 22 dinarjev.

R 569. Športno krilo iz šestih pol. Žepi z žepnicami so prešiti. Blaga potrebujemo (za velikost II) 95 cm, če je 140 cm široko. Mali kroj »Ultra« se dobi v velikostih I, II in III po 14 dinarjev.

K 8696

B 2524

R 570. To sportno krilo se spre'aj zapenja z gumbi, ob strani ima pa dva višita žepa. Blaga potrebujemo (za velikost I) 95 cm, če je 140 cm široko. Mali kroj »Ultra« se dobi v velikostih I, II in III po 14 dinarjev.

R 569

R 570

K 8680. Preprosta obleka iz volnenega prečno črtastega blaga. Krilo je sestavljeno iz dveh zvončastih pol in je pod pasom prišito na život. Napelnik in žepi so nakazani s prešitvi. Blaga potrebujemo (za velikost I) 2 m, če je 150 cm široko. Veliki kroj »Ultra« se dobi v velikostih I, II in III po 22 dinarjev.

K 8696. Sportna obleka za gospe. Urezana je v celem in se na videz zapenja samo na en gumb v pasu. Razporki žepov so prišiti v obliki oklih žepnic. Blaga potrebujemo (za velikost IV) 3,40 m, če je 92 cm ši-

roko. Veliki kroj »Ultra« se dobi v velikostih II, III in IV po 22 dinarjev.

M 2913. Praktična sportna jopica, narejena po životu, ki jo lahko nosimo k vsakemu krilu ali pa čez sportno obleko. Blaga potrebujemo (za velikost III) 1,20 m, če je 140 cm široko. Mali kroj »Ultra« se dobi v velikostih I, II in III po 14 dinarjev.

B 2524. Bluza iz dveh vrst blaga s prišitim pasom. Rokavi so lahko kratki ali pa dolgi. Blaga potrebujemo (za velikost I) 1 m temnega in 45 cm svetlega, če je 80 cm široko. Mali kroj »Ultra« se dobi v velikostih I in II po 14 dinarjev.

K 8704

Reymar

PREPROSTO IN OKUSNO

K 8667

K 8675

K 8667. Preprosto obleko, ki ima ovratnik in stranski polji iz drugačnega blaga, lahko naredimo tudi iz stare obleke. Za velikost I potrebujemo 1,45 m svetlega in 65 cm temnega blaga, če je 92 cm široko. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih 17, I in II po 22 dinarjev.

K 8675. Pomladanska pikčasta obleka. Krilo je sestavljeno iz štirih pol in sega nekoliko nad pas, kjer je pršito na kratko bluzo. Ovratnik in zavibi pri rokavih so iz svetlejšega blaga. Blaga potrebujemo (za velikost II) 2,20 m, če je 92 cm široko. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih 17, I in II po 22 dinarjev.

K 8682

K 8695

K 8682. Poletna obleka iz črtastega blaga ima opasje iz drugačnega blaga. Za velikost 17 potrebujemo 2,10 m črtastega in 25 cm enobarvnega blaga, če je 92 cm široko. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih 17, I in II po 22 dinarjev.

K 8695. To obleko z obramkom, ki je spredaj podaljšan v napsnik, lahko naredimo z dolgimi ali pa s kratkimi rokavi. Ovratnik je iz belega pikeja. Blaga potrebujemo (za velikost II) 2,50 m, če je 92 cm široko in če so rokavi kratki. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih I, II in III po 22 dinarjev.

K 8705

K 8705. Poletna obleka iz barvastega čipkastega blaga. Ob vratu je rahlo nabrana in se zapenja na hrbtni. Blaga potrebujemo (za velikost III) 2,65 m, če je 90 cm široko. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih I, II in III po 22 dinarjev.

Tudi moda včasih varčuje

B 2526

B 2526. Bluza z nagubanim ovratnikom in širokim pasom. Primerna je tudi za bolj močne postave. Ker so rokavi urezani iz treh delov, lahko preuredimo tako tudi ozke rokave stare obleke. Blaga potrebujemo (za velikost III) 1,60 m, če je 92 cm široko. Mali kroj «Ultra» se dobi v velikostih II in III po 14 din.

B 2477

B 2477. To bluzo s škrici in zadrgo naredimo lahko z dolgimi ali pa s kratkimi rokavi. Blaga potrebujemo (za velikost II) 1,75 m oziroma 1,50 m, če je 92 cm široko. Mali kroj «Ultra» se dobi v velikostih I in II po 14 dinarjev.

B 2441. Preprosta mladostna bluzo z obramkom in s svetkastim ovratnikom. Lepa je iz vsakega blaga. Razporek na zadniku sega do konca obramka in se zapenja z zankami na gumbce. Blaga potrebujemo (za velikost I) 1,50 m, če je 80 cm široko. Mali kroj «Ultra» se dobi v velikostih 17, I in II po 14 dinarjev.

R 368

R 368. To krilo s podpasico je sestavljeno iz štirih pol. Blaga potrebujemo (za velikost IV) 1 m, če je 140 cm široko. Mali kroj «Ultra» se dobi v velikostih II, III in IV po 14 dinarjev.

K 8621. Ponošeno črtasto obleko lahko preudarno tako, da ji napravimo bluzo iz enobarvnega blaga in jo s črtastim blagom samo okrasimo. Za velikost I potrebujemo 1,25 m enobarvnega blaga, če je 92 cm široko. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih I in II po 22 dinarjev.

K 8634. Obleka iz dveh vrst blaga. Če je stara obleka enobarvna, dopolnimo karirasto blago, če je karirasta, pa enobarvno blago. Za primer, ki je na naši sliki, potrebujemo (za

velikost II) 1,75 m karirastega in 1,30 m enobarvnega blaga, če je 92 cm široko. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih I in II po 22 dinarjev.

K 8679. Tako lahko preuredimo staro obleko iz enobarvnega blaga in jo okrasimo z vzorčastim blagom. Vzorcatega blaga potrebujemo (za velikost IV a) 85 cm, če je 92 cm široko. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih II, III in IV a po 22 dinarjev.

K 8644. Ta pikčasta obleka, ki ima drugačen pas in drugačno podpasico, je prenovljena iz stare prekratke obleke. Blaga potrebujemo (za velikost 17) za podpasico 27 cm, za pas pa 15 cm, če je 92 cm široko. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih 17, I in II o 22 dinarjev.

K 8657. Temna obleka, dostavljena s svetlejšim blagom. Tako lahko preuredimo tudi ponošeno obleko. Za obramek in prednjo polo potrebujemo (za velikost III) 60 cm svetlejšega blaga, če je 130 cm široko. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih II, III in IV a po 22 dinarjev.

V 3503. Obleko, ki ima obrabljene rokave in ki je preplezana na hrbtu, popravimo tako, da naredimo obramek in rokave iz drugačnega blaga. V ta namen potrebujemo (za velikost III) 85 cm blaga, če je 92 cm široko. Kroj «Ultra» se dobi v velikostih I in III po 7 dinarjev.

K 8679

K 8644

K 8621

K 8657

K 8634

NOVA MODA ZA MLADINO

S-G 401

S-G 401. Hlačna oblekica za majhnega otroka. Narejena je iz vzorčastega barhentna in jo oblačimo čez pleteno jopico. Zapenja se na rami in v koraku. Blaga potrebujemo približno 85 cm, če je 80 cm široko. Kroj «Ultra» se dobi v velikostih 1/2 in 1 po 7 din.

S-G 410. Plašček in čepica za otročičke. Plašček lahko naredimo iz pralnega žametna. Pod obramkom je nabran in ima pokončen ovrtnik. Zapenja se z zankami iz blaga na tri gumbce. Čepica se ravnja pod brado s petljo. Blaga potrebujemo (za velikost 1) 1,30 m, če je 80 cm široko. Kroj «Ultra» se dobi velikostih 1/2 in 1 po 7 dinarjev.

K-K 1699. Deška oblekica za šolo. Bluza ima zadaj napečnik in se spredaj zapenja z gumbi. Pokončni žepi se zapirajo z zadrgo. Hlačke se pripenjajo na blužo. Pas je iz usnja. Blaga potrebujemo (za velikost 7) 1,40 m, če je 80 cm široko. Mali kroj «Ultra» se dobi v velikostih 5, 7 in 9 po 14 dinarjev.

S-G 410

K-K 1699

K-M 5585

K-M 5585. Karirasta oblekica s porankom. Razporek na hrbtu se zapenja z gumbi. Pas je iz usnja. Blaga potrebujemo (za velikost 6) 1 m, če je 92 cm široko. Mali kroj «Ultra» se dobi v velikostih 2, 4 in 6 po 14 dinarjev.

K-M 5571. Obleka za šolo. Narejena je iz črtastega blaga. Iste barve, kakršne so temne črte, so tudi ovrtnik, pas in vse obrobe. Krilo je sestavljeno iz štirih pol in je pod pasom pristo na blužo, ki se zapenja spredaj. Blaga potrebujemo (za velikost 9) 1,80 m, če je 80 cm široko. Mali kroj «Ultra» se dobi v velikostih 9, 11 in 13 po 14 dinarjev.

K-M 5587. Pomladanski plašč iz kockastega blaga za mlade deklice. Zapenja se visoko ob vratu. Tudi žepi se zapenja. Pas je usnjen. Blaga potrebujemo (za velikost 11) 1,30 m, če je 140 cm široko. Mali kroj «Ultra» se dobi v velikostih 9, 11 in 13 po 14 din.

B-F 2818

B-F 2798

B-F 2814

K-M 5571

K-M 5587

B-F 2818. Pomladanski plašč za mlada dekleta. Zapenja se do vratu in ima ozek ovrtnik. Plašč je v pasu zožen s posnetki. Vstvi žepi so pokriti z žepicami. Blaga potrebujemo (za velikost 15) 1,90 m, če je 140 cm široko. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih 15 in 17 po 22 dinarjev.

B-F 2798. Mladostna karirasta obleka. Krilo je sestavljeno iz osmih pol in je hkrati z ozkimi škrici pristo na tesno blužo, ki se spredaj zapenja s tulčastimi zankami na gumbce. Ovrtnik in petlja sta iz belega pikeja. Blaga potrebujemo (za velikost 14) 2,30 m, če je 92 cm široko. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih 14 in 16 po 22 dinarjev.

B-F 2814. Kostum za mladenke. Krilo je sešito iz dveh pol in ima spredaj dvojno gubo, ki se spodaj odpira. Jopico lahko naredimo s kratkimi ali pa z dolgimi rokavi. Blaga potrebujemo (za velikost 15) 2,75 m, če je 92 cm široko. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih 15 in 17 po 22 dinarjev.

KROJI «ULTRA» SE NAROČAJO POD OZNAČENIMI ŠTEVILKAMI PRI «ZENI IN DOMU», LJUBLJANA, DALMATINOVA 8. ZA KROJE JE TREBA OBENEM NAKAZATI PRI KROJU OZNAČENI ZNESEK. KROJ PREJMETE IZ INOZEMSTVA V ŠESTIH DNEH.

Stara obleka bo. spet nova

K-M 5374. Prašnja dekliška obleka. Prednik in zadnik sta urezana v celem. Prednik ima vezan obramek, pod katerim je oblekica nabrana z okrasnim vboodom, na sredi zadnika se pa zapenja oblekica do pasu z gumbi. Ovrtnik je obrobljen s čipkastim naborom. Blaga potrebujemo (za velikost 7) 1,60 m, če je 92 cm široko. Mali kraj «Ultra» se dobi v velikostih 7, 9 in 11 z vzorcem za vezenje vred po 14 dinarjev.

K-M 5358. Ohlapen plašček z obrankom za majhne deklice. Ovrtnik je našit z drugim, bolj vidnim blagom. Blaga potrebujemo (za velikost 7) 1,45 m, če je 80 cm široko. Mali kraj «Ultra» se dobi v velikostih 1, 3 in 5 po 14 dinarjev.

K-M 5365. Temnomoder plašč po mornarskem kroju. Na levem rokavu je prišito sidro. Blaga potrebujemo (za velikost 8) 1,40 m, če je 140 cm široko. Mali kraj «Ultra» se dobi v velikostih 2, 4, 6, 8, 10 in 12 po 14 dinarjev.

K-M 5574

K-M 5588

K-K 1701. Deški plašč s pasom na zapono. Blaga potrebujemo (za velikost 8) 1,30 m, če je 140 cm široko. Mali kraj «Ultra» se dobi v velikostih 4, 6 in 8 po 14 dinarjev.

K-M 5365

K-K 1701

B-F 2813

K-M 5379

K-M 5580

B-F 2816

K-M 5581

B-F 2813. Obleka iz dveh vrst blaga. Tako lahko prenovimo ponošeno obleko. Za velikost 16 potrebujemo za obramek, kratke rokave in pas 75 cm blaga, če je 80 cm široko. Veliki kraj «Ultra» se dobi v velikostih 14 in 16 po 22 dinarjev.

K-M 5379. Obleka z naramnicami in kratko bluzo. Primerna je za večje deklice. Na ta način lahko popravimo obleko, pri kateri so se raztrgali zgornji del in rokavi. Za bluzo potrebujemo (za velikost 10) 95 cm blaga, če je 92 cm široko. Mali kraj «Ultra» se dobi v velikostih 8, 10 in 12 po 14 dinarjev.

K-M 5580. Tako lahko prenovimo staro oblekico in jo poživimo s karirastim blagom. Karirastega blaga potrebujemo (za velikost 5) 1,0 m, če je 92 cm široko. Mali kraj «Ultra» se dobi v velikostih 5, 7 in 9 po 14 dinarjev.

B-F 2816. Na ta način lahko s karirastim blagom razširimo preozko obleko. Posevno karirastega blaga potrebujemo (za velikost 15) 1,35 m, če je 76 cm široko. Veliki kraj «Ultra» se dobi v velikostih 15 in 17 po 22 dinarjev.

K-M 5581. Dekliška obleka, okrašena s pisano tvevjo. Tako lahko poživimo in hkrati podaljšamo staro obleko. Pisane tvevzi, ki naj bo 2 1/2 cm široka, potrebujemo (za velikost 12) 3,65 m. Mali kraj «Ultra» se dobi v velikostih 8, 10 in 12 po 14 dinarjev.

KROJI «ULTRA» SE NAROČAJO POD OZNAČENIMI ŠTEVILKAMI PRI «ŽENI IN DOMU», LJUBLJANA, DALMATINOVA 8. ZA KROJE JĚ TREBA OBENEM NAKAZATI PRI KROJU OZNAČENI ZNESEK. KROJ PREJMETE IZ INOZEMSTVA V ŠESTIH DNEH.

Kadar gremo po opravkih

M 2911. Na ta način lahko prenovimo plašč, ki nam je preozek. Če hočemo tak plašč napraviti iz novega blaga, porabimo za ovratnik in za prednji ozki poli narobno stran istega blaga. Za nov plašč potrebujemo (za velikost II) 3,65 m blaga, če je 90 cm široko, ako pa nameravamo prenoviti star plašč, je treba 55 cm blaga, ki naj bo široko 140 cm. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih I, II in III po 22 dinarjev.

M 2911

S 1787

B 2531

B 2509

B 2507

Tri lepe bluže

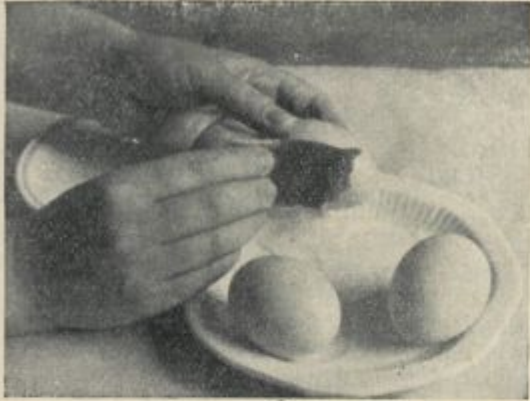
S 1787. Iz kostuma z ohlapno dolgo jopico lahko naredimo ta čedni kostum. Krilo je sestavljeno iz dveh pol. Za nov kostum potrebujemo (za velikost I) 2,10 m blaga, če je 120 cm široko. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih 17, I in II po 22 dinarjev.

B 2531. Bluza iz čipkastega blaga. Naredimo jo lahko tudi z dolgimi rokavi. Blaga potrebujemo (za velikost III) 1,50 m, če je 90 cm široko in če so rokavi bluže kratki. Mali kroj «Ultra» se dobi v velikostih II in III po 14 dinarjev.

B 2509. Preprosta bluza s čipkastimi vložki. Blaga potrebujemo (za velikost II) 1,30 m, če je 92 cm široko, vložkov pa 7 m, ki naj bodo 3 1/2 cm široki. Mali kroj «Ultra» se dobi v velikostih 17, I in II po 14 dinarjev.

B 2507. Poletna bluza z napsnikom iz čipkastih vložkov. Okrašena je tudi s čipkastimi nabori. Blaga potrebujemo (za velikost 17) 1,50 m, če je 80 cm široko, vložkov 1,50 m, čipk pa 3 m. Vložki naj bodo široki 4 cm, čipke pa 1 1/2 cm. Mali kroj «Ultra» se dobi v velikostih 17, I in II po 14 dinarjev.

KROJI «ULTRA» SE NAROČAJO POD OZNAČENIMI ŠTEVILKAMI PRI «ŽENI IN DOMU», LJUBLJANA, DALMATINOVA 8. ZA KROJE JE TREBA OBENEM NAKAZATI PRI KROJU OZNAČENI ZNESEK. KROJ PREJMETE IZ INOZEMSTVA V ŠESTIH DNEH.

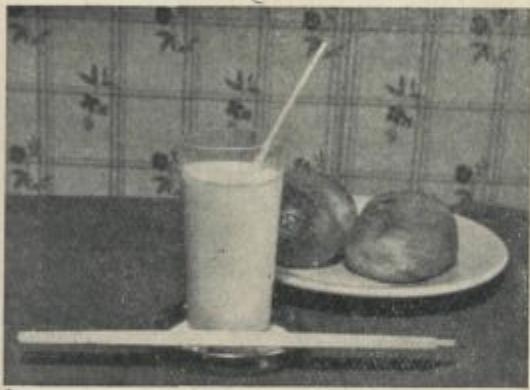
Steklenice od mleka se najlepše operejo z mlačno vodo in časopisnim papirjem. Papir raztrgamo na majhne kosce in ga natlačimo v steklenice, ki jih potem krepko stresamo.

Jajca ostanejo dalje časa sveža, če jih nateremo s lanino.

Če nimate stiskalnice za citrono, zabodite vanjo oster kuhinjski nož in ga nekolikokrat zaokrenite, nakar sok z lahkoto iztisnete.

Nasveti v slikah

Otroci se mleka prav pogosto brnijo. Če jim damo slamico, da bodo z njo srkali mleko iz kozarca, bo kozarec kaj hitro prazen.

Meso pravkar zaklane živali je največkrat trdo. Če ga nakapamo s citronovim sokom in z oljem 10 minut, preden ga denemo v pečico, bo pečenka mehka in sočna.

Rože dobijo v vazi kaj hitro neprijeten duh po gnilobi. To preprečimo, če denemo v vazo bakren novčič. Rože ostanejo potem tudi dalje časa sveže.

Če hočemo, da nam lakasti čevlji ne razpokajo, jih moramo večkrat natreti z glicerinom.

Jabolka in hruške ne potemne, če jih lupimo in režemo z nožem, ki ne zarjavi in jih potem za malo časa položimo v okisano vodo.

Slaba vest

Tisti majnik, ko sem menda prvič srečala človeka, ki mi je bil bolj všeč kakor drugi ljudje, sem izpolnila petnajsto leto. Torej je bila to tako imenovana petošolska ljubezen, romantična in nežna, kakršne so takšne ljubezni. Zakaj v meni tli kljub vsem bridkim preizkušnjam prozaične stvarnosti še vedno iskrica romantike, katero sem menda podedovala po mami. Zato sem tudi to svojo ljubezen doživljala samo kakor lepe, romantične sanje. In on sam, princ mojih sanj, je bil tako plah, da je bil v resnici bolj podoben sanjskemu staroveškemu trubadurju, kakor pa podjetnim zaljubljenecem naših dni. In prav zato mi je bil všeč.

Najina ljubezen se je spočela, kakor se večinoma spočno vse romantične ljubezni, z lepim pogledom. Kadar sva se slučajno srečala, sva se lepo pogledala. Sčasoma se je fant toliko opogumil, da me je, če sem bila sama seveda, plaho pozdravil in šel v razdalji dvajsetih korakov za menoj. Po dolgem, dolgem času je šele najino znanje toliko napredovalo, da sem prejela od njega prvo nežno čuteče pismece in njegovo fotografijo. To pismece je seveda romalo skozi strogo mamino cenzuro.

Pa ni bilo v njem nič spotakljivega, in ko je mama pismo prebrala, se je samo nasmehnila (morda se je spomnila svoje prve ljubezni) in menila: »Sanjav, nepokvarjen fant.« Ko pa je videla, kako je meni zasijala v očeh, je hitro dodala: »Seveda ne misli, da lahko počneta, kar hočeta. Da ne bo kakšnih skrivnih sestankov! Ne pozabi, da hodiš v šolo in si še prava smrklja.«

Ta nauk sem si seveda zapisala v srce. Prejela sem še nekaj pisem. Vselej so bile popisane vse štiri strani pale. Na ta pisma sem skrivaj tudi odgovarjala (pisemski papir sem kupila namesto računskega zvezka). Tako je polagoma in skrivaj prehajalo najino romantično znanje v drugi stadij, ki se je začel natanko z onim dnem, ko me je moj dragi prvič ogovoril.

To se je zgodilo nekega sončnega nedeljskega popoldneva, v Tivoliju, kamor sva šli s sestro na sprehod. Ne, saj nič več ne vem, kaj sva govorila. Obema je bilo pa tako neizrečeno nerodno in obenem lepo. Sprehajala sva se po belih stezicah, malo posedela na klopi, potem pa počasi odšla proti mestu. Bila sva tako zaverovana drug v drugega, da sva čisto pozabila na nemo pričo najine sreče, na mojo sestro, ki je tiho capljala vstric.

Šele potem, ko sva se na vogalu poslovila, sem se spomnila, da nisem sama in da me je prav lahko kdo videl s fantom in me bo zatožil mami ali pa v šoli. Najbolj nevarna se mi je zdela sestra.

«Ti,» sem jo goreče prosila, »vse nemške naloge ti bom napisala in ročno delo ti bom dokončala, če me ne zatožiš mami.«

«Jaz te že ne bom,» je počasi zategnila Lada, »ampak Pavlinova te je videla. Dvakrat se je obrnila za vama. Ona rada toži.«

«Pavlinova, praviš, da me je videla?» Od strahu se mi je kar zameglilo pred očmi. Težak kamen krivde sem čutila na vesti.

Drugo jutro sem podarila sošolki Pavlinovi pest češenj, ki sem jih imela s seboj za malico. Ponudila sem se ji, da ji bom pomagala sestavljati slovensko nalogo, in splah sem jo obsipala z vsakovrstnimi ljubeznivostmi, čeprav mi ni bila zaradi svoje jezikavosti in opravljalosti nikoli posebno všeč. Trepetaje sem čakala, kdaj me vpraša, s kom sem bila včeraj v Tivoliju. Pavlinova pa ni nič rekla, samo sumljivo me je včasih od strani pogledala, potem pa je nebrizno pozobala moje češnje in se mi zahvalila za nalogo. Kamen, ki mi je težil vest, je postal nekoliko lažji. Pavlinova me že ne bo zatožila, o tem sem bila skoraj prepričana. Tako je minevala ura za uro, dokler ni zazvonilo. Odmolile smo in razredničarka, modrooka sestra Vincencija, v katero sem bila tudi nekaj časa skrivaj zaljubljena, nas je spremila k izhodu.

Ko sva se zunaj sešli s sestro, me je takoj vprašala: »Ali te je Pavlinova zatožila?«

«Ne,» sem veselo odkimala. Poslednji strah v mojem srcu je splahnel. Doma sem se najprej lotila sestrih nemških nalog in njenega ročnega dela. Potem sem pa veselo mislila »nanj«. Še, še bova lahko govorila.

Toda moje veselje je bilo prezgodnje. Drugi dan Pavlinovi nisem prinesla češenj, niti ji nisem izkazala kakšne druge usluge. Najino razmerje je bilo spet hladno kakor prejšnje čase, in to jo je najbrž ujezilo, kajti med tretjo šolsko uro je sestra Vincencija nenadoma ostro zapičila vame svoje lepe modre oči in rekla: »Ti pa po pouku malo počakaj! Nekaj moram govoriti s teboj.«

V meni je vse zledenelo od strahu. Srce mi je za hip zastalo, potem pa je začelo divje utripati, kri mi je planila v obraz. Sklonila sem glavo in samo mimogrede ujezila škodoželjni nasmeh sošolke Pavlinove, ki se je obrnila in me hladno opazovala ter se naslajala na moji zadregi, ki je bila tolikšna, da je nisem mogla skriti. Tisti dopoldan si nisem upala več dvigniti glave in pogledati učiteljici v oči. Tesnoba sem premišljevala, kaj naj rečem učiteljici. Kako naj se izmažem?

V zadnjem trenutku, ko je že odzvonilo in smo vstale k molitvi, mi je dobra misel svelovala: reci, da je bil tvoj bratranec. Saj res! Da se nisem tega spomnila prej! Z bratranecem bom pa pač smela govoriti. Da bi mi le verjela! Še nikoli nisem molila tako goreče, kakor tisti dan.

Razred se je izpraznil. Kakor vsak dan, je razredničarka spremila učenke k izhodu. Ostala sem sama v prazni, zatahli sobi. Srce mi je tolklo. Od tesnobe strahu me je začinjalo mraziti. Rekla bom, da je bratranec, sem skoraj glasno tolažila samo sebe. Z bratranecem bom pač smela govoriti. Saj imajo tudi druge svoje bratrance. Toda

če bi mi ne verjela? Če bo zahtevala, da pride mama v šolo? Mrazilo me je čedalje huje. Zunaj na hodniku je zazvenel vesel dekliški smeh. Srečna duša, ki se lahko tako od srca smeje! Potem so se začuli tihi koraki in rožljanje rožnega venca. Sestra Vincencija! Zdaj, zdaj se pripravil!

Sestra Vincencija je vstopila. Se nikoli ni bil pogled njenih lepih oči tako ledeno mrzel in strog.

«Ti, lepe reči sem slišala o tebi! S kakšno družbo si pa bila v nedeljo, aaaa? Kar lepo po pravici povej.»

Paskusila sem se nasmehniti, pa sem le bolešno spačila obraz.

«S svojo sestro sva bili v Tivoliju.»

«To vem, da si bila s sestro, ampak kdo je bil še zraven?» Učiteljčin pogled je nepremično lepel na mojem obrazu.

«Ahl!» me je dušilo, da sem jecljala: »Že vem, koga mislite, njega, kajne? To je pa moj bratranec, da, prečastita sestra, moj pravi bratranec je, sem hitela zatrjevati.«

Učiteljčin pogled mi je vrtal prav v srce.

«Ti, ne lažeš?»

Torej mi je na pol vendarle verjela. Poslalo mi je laže. Skoraj sem že verjela sama sebi, ko sem prepričevalno ponavljala: »Seveda, prečastita, vse je res, kakor sem rekla. Čemu bi se neki lagala. Tudi moja mama vam lahko potrdi, da je vse res, sem dodala predrzno, pa sem se takoj prestrašila lastnih besed.«

Oči sestre Vincencije so postale spet tako lepe in dobre kakor vselej, ko je rekla: »Naj bo za enkrat! Ampak nikoli več naj ne zvem ničesar takšnega, razumeš? Tudi z bratrance se ne spodobi, da bi se sprehajale po parkih takšne mlade deklice, kakršna si ti. Pojdil!«

Kakor na perotih me je odneslo iz sobe. Zunaj pa je spet z vso težo leglo na mojo vest: Lagala sem! Sestro Vincencijo, ki ima tako lepe, modre oči, v katero sem bila nekoč celo zaljubljena, sem nalagala.

Ta skrivnost je preveč bolela, da bi jo mogla nositi sama. Doma sem jo zaupala Ladi.

«Vidiš, kaj ti nisem pravila, da te bo Pavlinova zatožila? Ona vse zatoži,» je rekla skoraj zmagoslavna. Potem pa mi je tovariško svetovala: »Zdaj pa glej in pazi! Nikoli več ne smeš govoriti z njim, sicer se ti lahko še kaj zgodi. Gorje, če bi mama zvedela! In ti bi lahko dobila celo slab red v vedenju.«

Z njim se ne smem več sestati. To sem sama sebi zabičevala. To je bila najbridkejša kazen zame. Saj je vendar vse moje bitje hrepenelo, da bi ga spet videla in govorila z njim. Kmalu potem sva ga z Lado srečali. Šel je po drugi strani ceste, nama prav naproti.

«Naredi se, kakor da ga ne vidiš!» mi je s čudno prijateljsko vnemo svetovala Lada. Ubogala sem jo. Seveda, kaj sem pa reva mogla drugega, ko mi je preti morda

spet takšna nevarnost? Ko je prišel bliže, pozdravil in naju poklical, se nisem mogla več tajiti. Odzdravila sem mu in nisem ugovarjala, ko se nama je pridružil. Lada me je nekajkrat skrivaj nejevoljno sunila s komalcem, toda jaz sem bila gluha in neobčutljiva za vse. Bila sem z njim. Le tega sem se strašno bala, da bi mu Lada povedala, kakšne sitnosti sem imela v šoli zaradi njega. To bi me pač zelo ponižalo in osramotilo pred njim. Imel bi me za otroka, ki je še odvisen od staršev in učiteljev. Vendar pa sestra ni nič rekla.

Nekaj dni pozneje sem zbolela in morala ostati doma. Ko se je Lada opoldne vrnila iz šole, je povedala, da je sestra Vincencija (imeli sva isto razredničarko) naročila, naj mama pride takoj v šolo. Najbrž zaradi tistega zadnjčič, je pristavila in pokazala name.

Meni je bilo skoraj slabo. Mama je potem seveda hotela vse izvedeti. Oklevala sem, Lada pa mi je usmiljeno prigovarjala, naj kar vse povem, ko mi tako nič drugega ne kaže. Saj mama bo tako ali tako vse izvedela od sestre Vincencije.

Zatutilo sem kakor štirileten otrok, potem pa je v pretganih stavkih sledila spoved, menda je bila to ena izmed mojih najtežjih spovedi. Vsaj takrat se mi je zdel greh, ki sem ga storila, nezaslišan. In kar je glavno: zdaj bo sestra Vincencija zvedela, da sem jo nalagala. To je bilo pa najhujše.

Mama je bila vsa obupana. «Kaj takšnega bi ne bila pričakovala pri tebi,» je jadikovala. «Tisti fantalin naj se le pripravi, ko mi je naredil takšno sramoto, da moram zaradi njega v šolo, kjer mi bodo brali levite, kako vzgajam svoje otroke. In ti, nesramnica, saj bi te udarila, ko bi se mi ne zdelo škoda, da bi si umazala roke.»

«Mama, mama!» sem ihtela in pokleknila pred njo. «Udarite me, kar hočete, napravite z menoj, samo učiteljci ne povejte, da sem jo nalagala, da on ni moj bratranec! Nikoli več bi ji potem ne mogla pogledati v oči.»

«Kaj misliš, da se naj zaradi tebe zdaj lažem še jaz? Lepa reč», je spet vzrojila mama. Polagoma pa se je umirila. Menda sem se ji v srcu vendar nekoliko smilila, ko je videla, da mi je od joka spet narasla vročina in se mi je razbolela glava.

Ko se je popoldne odpravljala v šolo in sem poslednjič ponovila svojo vročo prošnjo, je rekla izmikajoče: «Bom že videla, kako bo beseda nanesla. Toda če bom res rekla, da je fant nam nekaj v rodu, ne bom tega povedala zavaljo tebe, ampak zato, ker je mene sram, da je moja hči lažnivka.»

To je bilo že toliko kakor obljava. Mene pa je vendar skrbelo. Zlezla sem iz postelje in med šolskimi knjigami poiskala podobico male Terezike. Pristonila sem jo k vazi na mizi ter prižgala svečo pred njo. Potem pa sem sklenila roke in venomer ponavljala isto prošnjo: «Ljuba Terezika, daj, da bi se mama ne premislila, in bi se vse srečno izteklo!»

Tako sem molila ves čas, dokler se ni mama vrnila. Ko so se odprla vrata, mi je srce zastalo. Toda mamin pogled je nebrizno zdrsnil mimo mene in poiskal Lado, ki je čepela pri peči in se učila. (Tisti popoldan je bila Lada začudno tiha in se je ves čas ukvarjala z učenjem.)

«Lada!» Mamin glas je bil oster kakor glas angelske trombe, ki bo klicala krivičnike na sodni dan k večni sodbi. «Torej tako je s teboj! V računstvu si že trikrat dobila nezadostno, pa nisi nič povedala. Ko bi

bila morala prinesiti v šolo moj podpis, si ga sama ponaredila, torej tako...»

«Ampak mama, ali ni moj bratranec...» sem ji planila v besedo. Toda mama me niti slišala ni. Se vedno je brala sestri levite:

«Iz računskega zvezka trgaš liste. Sošolki si pokazala jezik... ti, saj ne vem, kako bi ti rekla... Jaz pa tam pripovedujem o nekih bratrancih. Učiteljica me je kar debelo gledala, saj ni čuda...»

Lada je jokala, mama se je jezila, jaz pa sem molila k podobici male Terezike: «Hvala ti, Terezika, da si mi pomagala. Samo ti si me danes rešila.»

Šele čez dolgo časa je Lada priznala, da je nalašč napeljala tako, da sem morala mami priznati svoj greh.

«Vidiš,» je rekla, «takrat sem dobro vedela, zakaj kliče sestra Vincencija mamo v šolo, ampak sem nalašč navidezno zvalila krivdo nate. Zato si se ti morala mami izpovedati. Bolelo me je, da imaš takšno srečo, da se povsod izmažeš, meni pa vse spodleti. Zadnjič sem se sošolki malo namrdnila, in že me je zatožila, da sem ji pokazala jezik. V zvezek sem naredila pako, pa sem list iztrgala, učiteljica je pa takoj opazila. In morala sem v kot, ti pa si lepo ležala doma, brala pravljice, in mama ti je morda celo kupila torto. In sploh — ti imaš povsod tako srečo. Fanta že imaš, ki ti piše pisma, in morda se bosta nekoč celo poljubila. Vidiš, zato sem te pa zatožila mami.»

Morala sem priznati, da so Ladine pritožbe upravičene. Oprostila sem ji. Kaj pa sem hotela? Prav za prav se je pa vse po pravici končalo. Vsak greh mora biti prej ali slej kaznovan.

Aleksandra M. Sassarakova:

Nekdo te potrebuje...

Kolikokrat slišimo: «Zakaj bi ga poslušal, saj imam sam dovolj skrbi?» ali «Kaj so meni mar njihove težave, saj imam sam svoje!» Tako si večkrat tolažimo svojo vest z lastnimi skrbmi, z lastnimi težavami.

Nekdo te potrebuje, in tebe ni! Ali ni to strašno? Ali ste bili kdaj v stiski, sami, zapuščeni? Ali ste kdaj sami blodili okrog, upajoč, da boste koga našli, ki bi mu mogli potožiti svojo bolelost? Če ne, potem bodite usmiljeni svojemu bližnjemu, ker vas to ni zadelo, če pa ste to doživeli, mislite na to, kadar vas kdo potrebuje.

Večkrat se ne menimo za usodo svojega bližnjega in gremo vnemarno mimo, ko bi že dobra beseda veliko zaglegla. A te besede ne izgovorimo, ker nočemo poslušati tožb in tarnanja.

Nekdo vas potrebuje, a vas ni! Prav sedanji čas zahteva vzajemno pomoč. Vi niste bogati, toda je še mnogo revnejših, kakor ste vi, — ali imate odprto srce in roke? Za-

lostni ste — toda, še je nekdo, ki je bolj žalosten kakor vi, — ali ste ga pripravljene tolažiti? Ali vas lahko najdemo, če vas iščemo? Vsakdo naj se dan za dnem vpraša, ali je storil svojo dolžnost do bližnjega! Ni dovolj, če samo pravično in pošteno živimo, a se ne menimo za nikogar in za nič. To je veliko premalo. Noben dan ne sme miniti brez majhne žrtve, pa naj bo denarna ali pa duševna.

Videli boste, koliko moči, koliko sonca bo v vašem življenju, če boste zdaj tu, zdaj tam, kjer in kadar vas nekdo potrebuje.

Morda boste rekli: «Kdo pa me potrebuje?» Vedite, da ne znate še popolnoma uporabljati svojih oči. Zakaj kdor se nauči gledati, najde zmeraj priložnost, da se lahko udejevuje. Kaj je lepšega, kakor dajati veselje in radost?

Zato bodite pripravljene, če vas kdo potrebuje! Velik je čas, v katerem živimo, bodimo ga vredni!

ZAKAJ SKRIVAMO SVOJA LETA

Tudi jaz sem ena izmed tistih milijonov žensk, ki nerade povedo, koliko jim je let. Naši prijatelji pravijo sicer, da smo v tem občutljive in da hočemo biti mlajše, kakor smo.

«E, Della», mi pravijo moji in se smehljajo, če jih včasih obiščem. «Mi smo tukaj vsi starejši, odkar si bila zadnjič pri nas. Koliko let ti je zdaj zares? Hm... Ali si od Nelke mlajša za eno ali za dve leti?»

Oni najbrže pričakujejo, da bom izračunala svoja leta in jim bom povedala, koliko bolesi sem prebolela. Toda jaz jim preprosto odgovorim: «Človek je star ali mlad, kakor se pač čuti.»

Neka žena, ki jo poznam že trideset let, je zapustila nedavno zelo odgovorno službo. V vseh teh tridesetih letih se nisem prav nikoli zanimala, koliko je stara. Naj je stara kolikor koli, na njej se to ne vidi. Vedno je mila, zanimiva, in vse jo zanima. Družni se z mnogimi ljudmi. Začudila sem se, ko sem slišala, da gre v pokoj.

«Lepo je,» mi je rekla; «koliko, mislite, da mi je let?» Zdelo se mi je neokusno, da bi odgovorila na to vprašanje. «Meni je dve in šestdeset let. Ko bi bili moji delodajalci vedeli, koliko sem stara, bi me bili že zdavnaj odpustili.»

Toda delodajalcem se o tem niti sanjati ni moglo. Ampak meni je žal, da mi je zaupala svoja leta. Skozi vse svoje življenje se ni nikoli brigala za čas in tako ni niti čutila, da se stara. Ona je merila čas samo po tem, kar je v življenju storila.

Neka upraviteljica višje dekliske šole, katero so njene učenke imele nenavadno rade, jim je ob slovesu govorila: «Deklice, če bi vas zdaj vprašala, koliko mi je let, kaj bi ve rekle?»

Osuplo so jo pogledale, vse začudene.

«To vaše začudenje je za mene poklon», je nadaljevala. «Toda zdaj ob slovesu vam hočem to povedati, četudi vem, da se bo vaš odnos do mene v trenutku izpremenil. Če vam povem, da mi je sedemdeset let, boste gotovo osupnile.»

V tistem hipu se je izpremenilo razmerje med njo in deklicami, ki so se razvijale pod njenim pametnim vodstvom. Stala je pred njimi kot starka.

«Nikoli nisem govorila o svojih letih,» je nadaljevala, «ker nisem hotela, da bi me ljudje ocenjevali po mojih letih. Trudila sem

Fot: Ufa

Pomlad je prišla

se, da obdržim vedrega duha, da si ohranim zdravje in da se vedno dobro oblačim, z drugimi besedami: da korakam s časom in mu ne podležem. To vam pripovedujem zato, da bi vam dala poguma in moči za tisti čas, ko vas bo začela mladost zapuščati. Vsaka doba v človeškem življenju ima svoje prednosti. V mladosti je to veselje, navdušenje in polet. V srednjih letih dozorevanje, izpopolnjevanje in priznanje. In v starosti prihaja zrelost, razumevanje in potrpežljivost. Če boste vsako dobo let sprejemale tako, kakor je, če se ne boste žalostno ozirale nazaj in boječe naprej, se ne boste nikoli postarale. Nikar ne merite svojega življenja po letih. Življenje vam bodi kakor reka, ki vevokovito teče v svoji strugi, ki raste in se širi.»

Me, ki skrivamo svoja leta, odločno zavračamo to, «da se proti temu ne more nič storiti.» «Storiti nekaj za to» nikogar nič ne stane. To se torej izplača?

Mislil, da se izplača. Meni se zdi, da je to zadeva samoohrambe. Zdravniki nam pravijo, da bomo, če neprestano govorimo, da smo bolne, navsezadnje res zbolele. Morali bi nam tudi reči, da se bomo, če neprestano govorimo o staranju in mislimo na starost, tudi zares postarale.

Jasno je, da ne moremo ustaviti tega dogodkov ali zadržati roke smrti. Toda čemu naj gremo sovražniku naproti in ga pozivljamo, naj nas zadavi rajši prej ko pozneje?

Znanost trdi, da more biti človek koristen član človeške družbe še dolgo potem, ko prekorači šestdeseto leto. Za to pa je potrebno, da se človek nečesa nadeja. In jaz trdim, da to nado izgubljam, ako mislimo neprestano na človeško slabost. Vse se boji smrti. Toda koliko je ljudi, ki so zaposleni s koristnimi stvarmi in s svojimi posli, ki jim donosajo radost in zadovoljstvo, tako da se na smrt niti ne spomnijo!

To mislim resno. Vselej, kadar preživim dva tedna pri svojih starih prijateljih, ki hočejo, da drug drugega prekosijo v starosti, ki mi pripovedujejo o svojih težavah in o starih znancih, ki niso več med živimi, se vračam za več let starejša domov. Ne ogledujem se v zrcalu in ne štejem svojih let.

«Torej nam načete povedati, koliko vam je let», mi trdovratno ponavljajo moji radovedni prijatelji, «toda vendar ste vsak trenutek starejši...»

Ko bi jih vi slišali, bi pomislili, da jaz tega ne vem. Toda moj Bog, kaj mi je mar, če sem vsak čas starejša! Če sem hotela ali ne hotela, prišla sem na ta svet, ki je povprečno lep. Jaz ga imam rada. Vesela sem, da morem na svetu delati, in rada gledam vse, kar se da videti. In ne maram, da bi mi ta užitek kvarila misel, da «sem za vse to že prestara»

Zato ne bodite hudi, če vam nekoč, ko me boste vprašali, koliko mi je let, odgovorim: «To se vas prav nič ne tiče!»

Najša anketa

„Ali mora žena možu vse povedati?“

Spoštovana gospa urednica!

Mislím, da je bolje, če žena ne pove možu vsega. Poznam primer, da je žena brez pridržkov zaupala možu vsa doživetja iz svoje preteklosti. Mož ji očita stare grehe ob vsaki priložnosti, posebno še tedaj, kadar se napije. In ker se pogostokrat napije, je v družini pravi pekel. Poleg tega je pa mož še tolikanj indiskreten, da razlaga vse zadevice še svojim prijateljem po gostilnah, in tako je prišla žena ob ves ugled. V jezi mož ne izbira besed niti pred otroki.

Po mojem mišljenju ne sme žena možu lagati! Zamolči mu pa lahko marsikaj, kar bi ji bilo lahko v škodo. Če potem tudi mož kaj izve, ji vendar ne more tako zameriti, kakor če bi jo zalotil na laži. Laž lahko v zakonu mnogo škoduje, in žena bi morala paziti, da je mož nikoli ne dobi na laži. Laž izpodkoplje zaupanje, in če ni zaupanja, ne more biti zakon srečen. Če pa mož za to ali ono ne ve, se zaradi tega tudi ne more mučiti, niti ne more tega izkoriščati v prepirih in škodovati ženi na ugledu. Govori resnico in molči o pravem času! To bi moralo biti geslo vsake razumne žene. Narod ni brez vzroka ustvaril pregovora: «Molk je zlata vreden». Izgovorjene besede pa ni mogoče več popraviti, še težje je popraviti napisano besedo. Zato naj bodo tudi mlada dekleta in zaročenke previdne, kadar pišejo svojim dragim pisma. Pred zakonom prevelika zaupnost sploh ni umestna, v zakonu pa je tudi molk mnogokrat boljši. Tako sodim jaz. Nikakor pa nisem prepričana, da ne bo katera izmed Vaših naročnic bolje odgovorila na to anketo.

Z odličnim spoštovanjem

M. D., učiteljica.

Velecenjena gospa urednica!

Na vprašanje, ali naj žena možu vse pove, bi jaz odgovorila: «Ne.»

V nekaj letih zakona me je lastna izkušnja poučila, da je bolje, če možu vsega ne povem. Saj nam moške tudi ne povedo vsega. In če potem nekaj izsledimo, se izgovarjajo: «Oh, sem pozabil!»

Nimam skrivnosti pred možem, toda molčati o tem in onem je često obema in otrokom v korist. Zato molčim zlasti o takih rečeh, ki bi moža užalile ali mu zbudile ljubosumnost. Na plesih, v kavarni, pri športu itd. dvorijo možki tudi poročenim ženam, celo možev najboljši prijatelj je često zelo rad v družbi njegove žene, četudi morda brez slabih namenov. Če bi me vse pripovedovale svojim možem, bi bili kmalu brez prijateljev, ker bi nikomur več ne zaupali.

Žena, ki da nekaj na žensko čast, se itak ne bo spustila v kako ljubimkanje, z nedolžnimi malenkostmi ga pa ne sme spravljati v muke ljubosumnosti. Morda nam moške zakrivajo večje grehe. Toda dokler ne vemo o možu nič slabega, je zakonsko življenje prijetno. Jaz ostanem možu zvesta, čeprav mu vsega ne povem. Lahko rečem, da sem si s pametnim molkom ustvarila prav prijetno zakonsko življenje.

«Vaša naročnica», stara 28 let.

Velecenjena gospa urednica,

saj menda ne boste hudi, če bi tudi jaz rada povedala kaj k zanimivemu poglavju «Ali naj žena zmerom možu vse pove?». Sem namreč še dekle in se mislim v kratkem omožiti. S svojim zaročencem sva se zmenila, da si bova zmerom vse zaupala in si vse povedala. V stvareh, ki se pa ne bodo tikale njega ali mene, lahko drug drugemu tudi kaj prikrijeva. Na primer, če mi bo prijateljica zaupala svoje skrbi in težave, ne bom tega povedala možu, ker bi zagrešila s tem indiskretnost proti svoji prijateljici. Prav tako pa bo storil tudi moj mož v zadevah, ki se bodo tikale njegovih prijateljev ali njegove družine. Osebne reči pa bova brezpogojno zaupala drug drugemu, in to se mi zdí

Deset resnic o zakonu

1. Za ženo je samo ena edina kozmetika: biti ljubljena. Žena, ki je ljubljena, ima vedno najlepšo polt.
2. Noben obed ni dovolj dober, če nismo pripravljani, da bi ga pojedli takoj še enkrat. Nobena knjiga ni zadosti lepa, če bi je ne hoteli takoj iznova čitati. In nobena žena ni popolna, ako bi se ne hoteli z njo takoj še enkrat poročiti.
3. Kakor so možje, katerih si ne moremo misliti brez njihovih žen, tako so žene, ki brez svojih mož ne znajo misliti.
4. Pogosto vidimo, da se zakoni iz ljubezni končujejo s sovraštvom. Zakaj pa ne poskusimo kdaj narobe? Zakaj se — recimo — ne poročita enkrat dva človeka, ki drug drugega niti videti ne moreta? Morda bi se drug na drugega navadila in ustvarila nazadnje srečen zakon.

NAŠA NOVA ANKETA

Priznati moramo, da smo z uspehom svojih anket prav zadovoljni. Vsaka nova anketa najde obilen odziv v širokem krogu naših naročnic. To pot bi pa radi pritegnili tudi mladino. Zato razpisujemo anketo, ki bo v enaki meri zanimala odrasle kakor tudi mlade.

«Kaj je največkrat povod nesoglasja in celo odtujitve med starši in med doraščajočimi otroki?»

Zdaj pa prepuščamo besedo staršem in otrokom. Vsak naj odkritosrčno napiše svoje mnenje. Imen na željo pisca ne bomo objavili. Pišete nam lahko tudi na dopisnici, da si prihranite na poštini. Nefrankiranih pisem naša uprava ne sprejema. Vse dobre odgovore bomo po možnosti čimprej objavili.

Uredništvo.

prav. Morda bom pozneje kdaj drugačnih misli, toda za zdaj se ravnam po tem načelu.

A. R., stara 21 let.

Spoštovana gospa urednica!

Nisem še dolgo Vaša naročnica. Zato se danes prvič, a z veseljem oglašam k Vaši anketi. Ker sem šele nekoliko mesecev poročena, ne vem še veliko iz lastne izkušnje, pač pa lahko nekaj povem z občega vidika.

Znak dobrih prijateljev je vzajemna iskrenost. V naših južnih krajih se vežeta po dva možka ali po dve ženski svečano v cerkvi, da sta si potem po poli brata ali po poli sestri. Nato se smatrat v javnem življenju za bližnja sorodnika. Mož in žena pa sta si seveda še neprimerno bližja.

Na Vašo anketo, gospa urednica, odgovarjam, da mora po mojem mnenju žena moža najprej spoznati, ali sprejema zaupnosti kot nekaj dobrega ali kot nekaj slabega, in se po tem ravnati. Moški so namreč dvojni: eni postanejo hladnejši, ko spoznajo ženske slabosti, drugi pa želijo spoznati ženo dušo in se čutijo nekako razbremenjene, če jim žena vse zaupa. Jaz za zdaj vem, da več pridobim, če možu vse zaupam. Z zaupanjem se ustvarja blaginja in izpopolnjuje zakon. Mora pa žena najprej spoznati možev značaj, potem mu šele sme zaupati dobro in slabo.

S spoštovanjem

E. D., žena orož. komandirja.

5. Okovi zakona so tako težki, da jih morata nositi dva hkrati — včasih celo trije.

6. Med deset tisoč možkimi je sedem do osem tisoč takih, ki so zaljubljeni v ženske, pet do šest sto takih, ki so zaljubljeni v ženo, toda samo eden, ki je zaljubljen v — svojo ženo.

7. Moški so morda kdaj pa kdaj upravičeni, govoriti slabo o ženskah, toda slabo govoriti o svoji ženi — za to nima noben mož pravice.

8. Med vsemi neumnostmi, ki jih človek dela v življenju, je zakon edina neumnost, ki je ni mogoče stariti vsak dan.

9. Delati — je ideal moža, ideal žene pa je — moža ljubiti.

10. Mož se rodi kot divjak, žena kot domača stvar. Ljudje govorijo tako radi o kratitvi upornih. V izjemnih primerih je to lahko res. Toda navadno so možje tisti, ki jih kratijo žene...

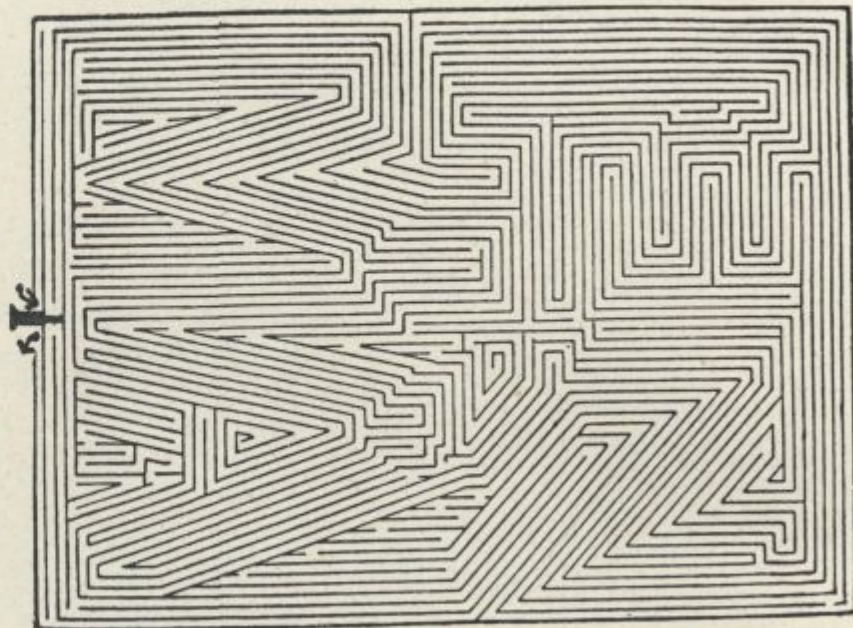

ZA NAJE MALE

Labirint

Stara grška pravljica pripoveduje o nekem junaku, ki je moral na otoku Kreti hoditi po labirintu. Labirint je poslopje, ki je sestavljeno iz samih hodnikov, in v teh hodnikih se človek prav lahko izgubi in ne najde ne poti naprej ne poti nazaj. Toliko časa blodi po njih, da omaga in izmučen umre. Grški junak pa je bil pametnejši, ko je stopil v labirint. Pri vходу je privezal vrvico in jo odvijal, ko je korakal po hodnikih, tako da je pri vsakem hodniku, ki ga je zagledal, že vedel, ali ga je prehodil ali ne. In tako je tudi našel kmalu pravi izhod iz labirinta.

Načrt takega labirinta vidite na naši sliki. Črne črte so zidovi, beli prostori vmes pa hodniki. Vzemite svinčnik v roke in poiščite pravo pot do izhoda. Precej dolga in zapletena je, to vam radi priznamo. Toda če boste potrpežljivi in dobro gledali, jo boste le dobili. Pot začrtajte s svinčnikom, toda nikoli ne smete iti čez črno črto — zid. Če kje na poti naletite nanj, morate iti nazaj na prvo križišče, kjer se pot razcepi, in poiskati tam pravo nadaljevanje. Zdaj vam pa želimo dosti sreče pri iskanju!

Rešitev uganke šte. 2

Za bistré glavice.

V sobi so samo štiri mačke, in to tiste, ki sedijo vsaka v svojem kotu. Vsaka mačka sedi na svojem lastnem repu, in pred vsako mačko sedijo tri mačke, to so namreč tiste, ki sede v ostalih treh kotih.

Rešitev križanke.

Vodoravno: 1. vam; 2. korec; 3. oj, si; 4. satan; 5. kor.

Navpično: 1. kos; 2. vojak; 3. ar, to; 4. mesar; 5. cin.

Uganke šte. 4

Križanka.

Vodoravno: 1. najhujša nevarnost za človeštvo, 4. veznik, 5. osebni zaimek, 7. si vsakdo želi.

Navpično: 1. mesto v vardarski banovini, 2. pomožni glagol, 3. celina, 6. nikalnica.

Izpopolnjevalka.

kri - ček dom - čin
kol - dar sla - ost
pri - lov

Namesto črtic vstavi črke, da dobiš nove besede in v srednji navpični vrsti ime kraljice veselja.

J. Ivanovič:

PRED SODIŠČEM PTIC

(Prevedel Iv. Vuk.)

Dušan Jeklovič, učenec četrtega razreda osnovne šole, se je nekega dne vrnil iz šole šele popoldne. Dopoldne je bil sicer v šoli, a takoj po pouku je odšel namesto domov v mestni park. Tam so bili njemu podobni tovariši, ki so kazali svoje junaštvo s tem, da so streljali s pračo na ptice. Tekmovali so, kdo bo bolj zadel.

Šele ko ga je prijela lakota, se je spomnil, da mora domov. Skrbno se je pritihotapil skozi stranska vrata v svojo sobo, da bi ga mama, ki je prala, ne opazila.

Mislil je:

«Delal se bom, kakor da že dolgo spim. Če me bo mama hotela karati, se ji bom zlagal, da mi ni dobro. To mi je še vselej pomagalo pa bo gotovo tudi zdaj.»

Dušan je legel v posteljo, oblečen in obut, kakor je bil. Knjige je vrgel na mizo. Iz njih je gledala prača, s katero je streljal ptičke.

Ko je tako ležal, se je spomnil, da ima v žepu še košček nedokajene cigarete, ki mu jo je v parku dal prijatelj Drago. Zamikala ga je. Razmišljal je:

«Mame gotovo ne bo zdaj sem. Zakaj bi ne pokadil tiste cigarete?»

Izвлеkel je iz žepa cigareto in si jo prižgal, ležeč na postelji. Kadil je, in zdelo se mu je, da je važen človek. Začutil je, da se ga polasča nekakšna prijetna utrujenost in mu seda na oči. Branil se je, gledal v okno, pa ni nič

pomagalo. Nikotin v cigareti je bil močnejši.

Ko je tako omotično ležal v postelji z gorečo cigareto med prsti, se mu je hipoma zazdelo, da ga skozi okno gledata dva vrabca. Zdaj, čuj, celo trkata na okno in naravnost v njegove oči je uprt njun pogled.

«Počakajta, pokažem vama, kdo sem in kaj znam», je rekel Dušan tiho in hotel vzeti pračo. Ali ni se mogel premakniti. Bilo mu je, kakor da je privezan k postelji. Vrabca pa sta ga vedno bolj in bolj izzivalno gledala. Celo zasmeh je bil na njunih kljunih. Zdajci sta začela rasti in rasti in glej, postala sta tako velika kakor ljudje. Samo glavi sta imela kakor vrabca.

Zdajci se je odprlo okno. Pošasti sta stopili v sobo in se bližali njegovi postelji. Hotel ju je vprašati, kaj hočeta od njega, a ni bilo več časa. Pošasti sta ga prijeli pod pazduho in odleteli z njim skozi okno.

Precej dolgo so leteli. Tako se je vsaj Dušanu zdelo. Ves je drgetal od strahu in mižal, da bi nič ne videl. Ko je prvič odprl oči, je zapazil, da lete nad mračno planino.

Kmalu nato so se spustili blizu neke pečine na tla. Smrten strah je obšel Dušana. Pred pečino je bilo zbranih nešteto ptic, vsake vrste in velikosti, kakršnih še doslej ni niti na slikah videl. Ko so zagledale Dušana, so vse hkrati zakričale kakor na ukaz:

«Smrt Dušanu Jekloviču, ki je naš sovražnik!»

Dušana je obilil leden znoj. Hotel je zbežati, toda tisti dve pošasti z vrabčijima glavama sta ga trdno držali.

«Prostor,» sta rekli pošasti pticam, «da povedemo zločinca pred sodišče!»

Ptice so se razmaknile, a pošasti z vrabčijima glavama sta vlekli Dušana v pečino. Tam so na obeh straneh stale straže, sokoli in orli, na prestolu pa, v ozadju pečine, je sedel ptičji kralj, največji in najstarejši orel s krono na glavi.

Ko so Dušana postavili pred kralja, ga je ta nekaj časa jezno ogledoval, nato pa rekel:

«Poznam tega nepridiprava! Naj se takoj sestavi sodišče, da izreče kazen, ki jo je zaslužil!»

Sodišče se je takoj sestalo. Pred prestol so postavili mizo. Po kraljevi naredbi je bila predsednica sodišča stara sova, tožilka dolgorepa sraka, zagovornik pa majhen škorec. Takoj so sedli vsak na svoj prostor. Sova je rekla:

«Tožilka, prečitaj obtožnico!»

Sraka je začela čitati in obtoževati: «Slavno sodišče! Ta fantič je storil pticam veliko hudega! Zdaj, glejte, je padel pravici v roke! Za vse zločine, ki jih je zagrešil nad nedolžnimi pticami, ga obtožujem in zahtevam najstrožjo kazen! — Številni so njegovi zločini. Akoravno ga v šoli učijo, da se ptice ne smejo mučiti in ubijati, fant ne posluša tega nauka. Sicer pa bo najbolje, če izpregovore tisti, na katerih je bil storjen zločin. Ti naj bodo tožilci in priče!»

«Soglašam,» je rekla predsednica sova. «Soglašam,» je dejala tožilka sraka. Sova je dodala: «Naj pridejo tožniki in priče!»

Tedaj je pred sodni stol stopilo nekaj pohabljenih ptiček.

«Govorite po vrsti, kaj ima katera izmed vas zoper tega nepridiprava!» je pokazala predsednica na fanta.

Vrana je rekla: «S pračo mi je izbil oko!»

«Meni je prelomil desno nogo,» je rekel golob.

«Meni je izpulil rep,» je tožil vrabec. Lastovka pa je obtoževala: «Moja dva otročička je izvlekel iz gnezda in ju dal mački, da ju je požrla.»

«Meni je ukradel jajca iz gnezda,» je tožila senica.

«Meni je zlomil levo perut,» je tarnal slavček.

Sledilo je še mnogo takih in podobnih pritožb.

«Kaj rečeš na vse to, Dušan Jeklovič,» je strogo vprašala sodnica sova.

«Nisem tega delal,» je jecljal Dušan.

«Laž ti tukaj ne bo nič pomagala,» je zakričala sraka tožilka. «Bolje bo zate, ako skesano priznaš; morda bo kazen milejša!»

Dušan je molčal in se čudil, kako vse to vedo. Ves je trepetal. Leden znoj ga je oblival.

Sodnica sova se je obrnila k škoreu zagovorniku in rekla:

«Zagovornik ima besedo!»

Škorec je začel:

«Slavno sodišče! Obtoženec je v resnici kriv! Priče so potrdile njegove zločine in tega ne more zanikati! Vendar, slavno sodišče, predlagam in prosim, da ne kaznujete prestrogo! Upoštevajte kot olajševalno okoliščino njegovo nedoletnost in dosedanjo neomadeževanost!»

Sraka tožilka je zavpila:

«Kakšna olajševalna okolnost?! Ta njegova neomadeževanost je oskrunjena z lažjo in kajenjem! V šoli je najslabši učenec! Ne uboga staršev! A kar se tiče njegove nedoletnosti, ga ni ta prav nič ovirala, da bi ne delal takih zločinov nad pticami! Slavno sodišče, zahtevam najstrožjo kazen!»

«Naj se odstranijo priče in obtoženec, da se bo sodišče posvetovalo!» je odredila predsednica sova.

Ko so se čez nekaj časa spet vsi vrnili pred sodišče, je predsednica sova prečitala sodbo:

«Dušan Jeklovič, učenec četrtega razreda osnovne šole, se radi zločinov, ki jih je zagrešil nad pticami, kaznuje

s tem, da se mu iztrgajo prsti iz desne roke. To kazen izvrši naš krvnik takoj, ko sodbo potrdi njegovo veličanstvo kralj vseh ptič!»

«Živelo sodišče! Živela pravica!» so vzklikale ptice.

Kmalu nato je k Dušanu stopil krvnik z razbeljenimi kleščami. Zgrabil ga je za desno roko in s kleščami prijel za palec.

Dušan je zavpil od silne bolečine in krčevito potegnil roko iz razbeljenih klešč ter ... se zbudil. Rjuha, na kateri je ležala njegova desna roka, se je zažgala, ko je zaspal, od goreče cigarete, katero je držal med prsti. Ogenj mu je objel celo pest in ga opekel.

Preden se je Dušan do dobrega zavedel, kaj se godi, je v sobo stopila mama. Ko je videla zažgano rjuho, cigareto na tleh in pračo med knjigami, je odšla v kuhinjo in se vrnila s šibo.

Kaj je bilo potem, ne bom pripovedoval. Povem samo to, da Dušan od tistih dob ni več zanemarjal šole in da je ubogal starše, na pračo pa sploh ni hotel več misliti. Izogibal pa se je tudi pajdašem iz mestnega parka.

MIHEC KOT DETEKTIV

Jeračev Mihec se je ustavil in pogledal nazaj: za njim se je v temni noči bleščala dolga, bela cesta. Prisluhnil je in se z desnico prijel za uho. Kaj je bilo to? Ali ni bilo to...?

Kakih dvajset metrov pred njim je napravila cesta oster ovinek in tekla dalje ob železniškem tiru do glavne postaje velikega mesta. Skozi meglo je lahko videl mestne luči.

Spet se je obrnil. Prisluhnil je — ne, ni se motil. Razločno je slišal brnenje motorja, nedvomno se je bližal z veliko naglico avtomobil. Med brnenjem motorja je pa slišal kratke, odsekane krike, in zdajci je natanko razločil človeški glas, ki je v grozi zakričal:

«Lopov!»

Kmalu za tem se je pokazal avto izza ovinka. Dvoje velikih žarečih oči je svetilo v noč. Brnenje motorja je postajalo močnejše; drugega glasu ni bilo več slišati.

Nekje v daljavi se je prikazal vlak, in zvonček na zatvornici je glasno udaril: bim... bim...

Zdajci je bilo spet slišati človeški krik! En sam dolg zategnjen krik se je razlegnil v noč. Mihecu je zastal dih. Brez dvoma: človek je v smrtni nevarnosti, in je zakričal. Skril se je v senco dreves in si pazljivo ogledal voz, ki se je zdaj počasi bližal zatvornici.

V tem trenutku, ko je avto počasi peljal mimo Mihčevega skrivališča, je zaslišal Mihec razločno kričanje: «Lopov! Lopov!»

Glas je bil hripav, in Mihec je bil prepričan, da je moral nekdo nekoga

tiščati za grlo. Mihec je planil na cesto in stekel za avtomobilom. To je bilo nekaj zanj! Vedno je rad prebiral detektivske povesti in že zdavnaj se je bil odločil, da postane detektiv, kakor hitro se iznebi nadležne šole. Zatvornice so bile spuščene, in avto se je moral tik pred železniškim tirom ustaviti. Vlak je zdrvel mimo, in zatvornice so se jele počasi dvigati.

Prav tedaj, ko je šofer hotel pognati avto naprej, je Mihec stopil k avtomobilu in na ves glas zaklical: «Stoj!»

Iz avtomobila ni bilo slišati glasu. Bržkone je bil zločin že izvršen. S hitro kretnjo je odprl vrata avtomobila.

«Kaj hočete?» je vprašal čemeren glas.

Mihec je potegnil električno svetilko iz žepa, ki jo je bil nedavno tega dobil od očeta za svoj petnajsti rojstni dan, in posvetil v avtomobil. Globoko v blazinah zarit, je sedel neki mož, pred njim je ležalo telo, pokrito z belo rjuho...

Tedajci je zaslišal izpod rjuhe spet isti krik kakor poprej na cesti.

«Tu se je moral zgoditi zločin!» je zavpil Mihec in z obema rokama potegnil rjuho na tla.

In tam je sedela v posrebreni kletki, z okroglimi očmi, preplašeno uprtimi v Mihčevo električno svetilko, — živa papiga.

Od tistih dob je dal Mihec detektivskemu poklicu slovo in zdaj je obljubil očetu, da ne bo prebiral detektivskih romanov, dokler ne bo končal šol.

Vrsta drobnih novel in črtic — sami prvenci, ki jih je med l. 1898. in 1904. objavljala po raznih slovenskih in nemških časopisih, deloma pa zbrala v svoji zbirki «Odsevi», ki je izšla 1902. leta. Ti prvenci, čeprav oblikovno še nedograjeni, so zanimivi, ker kažejo razvoj Kvedrove v krepki realizem in njeno ose večje nagnjenje k razglabljanju in risanju raznega, zlasti ženskega življenja in ženske usode.

Osnovna nota vsem v II. knjigi zbranim novelam je skoraj izključno samo ljubezen. Toda dočim Kvedrovo sprva zanima zgodba samo kot taka, se kasneje vse bolj pogloblja v življenje svojih punakov in junakinj in jih skuša psihološko dojeti in prikazati. Tako še popisuje v «Kapčevem stricu» zgodbo o ljubezni kmetijskega fanta do dekleta, ki pa mu jo drug zapelje. V «Mia carissima» prikazuje kmetško dekle in njeno ljubezen do potujočega igralca, ki gre dalje po svetu za svojim kruhom, ne da bi ga količkaj zanimala usoda zapeljanega dekleta, ki rodi otroka in zblazni. V noveli «Z vasi» je kriva nesrečnega razdora med zaljubljenca trma njunih očetov. «Na ogrski ravnici» ljubi fant dekle, ki pa je naklonjena drugemu. V «Vinogradu» se ob lepem večeru blazna žena spominja moža, ki je pobegnil z ženo njenega brata. Torej same nesrečne ljubezenske zgodbe, katerih problem je že globlje načela v eni izmed naslednjih novel, v «Veri», kjer si inteligentna in lepa žena ne upa prestopiti okvira javno veljavne morale in se takole zaničljivo izraža: «Seveda, to pa je morala, da se dam poljublja in objemati vinjenemu možu, ki se ga je malo prej oklepala kaka natakariča. Pojdi mi s to zastarelo moralo! Starši so mi ga izbrali za moža, zdaj pa naj jaz ž njim živim še celo dolgo življenje! Naj služim njegovi mesenosti, trpim njegovo surovost.» Iz te morale najde žena edini izhod v samomoru.

Problem odnosa med moškim intelektualcem in manj izobraženo ženo na drugi strani je Kvedrova obdelala v noveli «Telegrafistka». Kaj je nagnilo inteligentno Lizo, da se je vtihotapila v zakon Milke in Viljka in zaprgla vse obzire, in kaj je nagnilo Viljka, da je varal svojo ženo? Viljka ni zadovoljevala ženina igračkasta narava, želel si je inteligentnejšo ženo — tovarišico, Lizo pa je gnala v propast ljubezenska strast. «Nič ni bolj sebičnega od ljubezni,» pravi nekje. «Oh, prosim te, kdo more biti plemenit in požrtvovalen?! Kake sentimentalne nature, ki pa resničnih, velikih čvstev niti niso zmožne!» To gledanje na ljubezen pa njo samo uniči, kajti Viljko slednjič spozna, da je odključ vsemu njegovo mesto ob ženi in materi njegovega otroka.

Usodni problem erotičnega odnosa ljudi, ki so ob svojih živih zakonskih

tovariših obsojeni na prav samostansko življenje, je Kvedrova zajela v «Vaškem romanu.» Tu se mlada kmetica Mrakova, katere pijani mož se potepa nekje po svetu, naveže na mladega soseda Šimna, ki mu žena že leta neprestano bolna leži v postelji. Tudi ta novela se konča tragično. Okoliščine posežejo v naravni odnos dveh ljudi, ga presečejo in s tem oba uničijo.

Z veliko toplino je prikazala Kvedrova bedo malih ljudi v «Paoliju,» «Elizi,» tudi v «Glasku» in drugod. Toda v problem sam se ni spuščala.

BREZOBZIRNOST

«To je vendar brezobzirnost!» pravite ogorčeni, če je le preveč hrupa v sosednjem stanovanju, če premočno igra radio po deseti uri, če kdo pred sedmo uro zjutraj iztepava preproge, če zaprti pes po cele ure laja in cvili, če se dojenček pri odprtem oknu dere.

Da, to je res brezobzirnost! — Toda dajte si roko na srce: ali se vi sami ravirate tako natanko po zapovedi medsebojne obzirnosti, ki priporoča, da naj drug drugega čim najmanj motimo?

Če vaš otrok kriči, si mislite samo to, da je tako kričanje zdravo za pljuča. Preproge se morajo kajpak včasih iztepati. Tudi vaš radio je večkrat preglasan, in predavanje o reji malih živalic, ki ravno vas zanima, razburja nervozno gospo v prvem nadstropju do besnosti. Nekdo dresira svojega pinča in ga neprestano sprašuje: «Kako govori psiček?» Nekdo drug igra pri odprtem oknu klavirske vaje ali gosli in mu sploh ne pride na um, da ta koncert marsikomu ne ugaja.

«Takšna brezobzirnost!» pravi mlada dama, če jo ljudje odrivajo, ko stopa na tramvaj, ali če nihče ne vstane in ji ne ponudi svojega sedeža. To pa je ne ovira, da bi ne uporabljala pošteno svojih komolcev ali da bi ne ostala mirno na svojem sedežu, ko morajo stari ljudje ali celo žena z dojenčkom v naročju stati.

To so take male vsakdanje brezobzirnosti, h katerim spada tudi to, da

Drobne črtice, kakor «Moja peč», «Tudi ljubezen,» «Vodnjak» in druge, kažejo, kako je tudi najneznatnejši dogodek našel odmev v duši Kvedrove.

Opisovanje Kvedrove je vseskozi živahno, napeto in nikjer ne utruja. Že ti prvenci, zbrani v II. knjigi, pričajo o njenem velikem smislu za čisto realne dogodke in njen veliki talent za psihološko podajanje.

Izdajo druge knjige sta z opombami vred vestno oskrbeli naši znanstvenici dr. Marja Boršnik-Skerlakova in Eleonora Kernčeva. Oprema po načrtu ge. Gizele Šukljeteve je preprosta, toda okusna, tisk lep. Želeti je le, da bi tudi vse druge knjige Izbranih del naše največje pisateljice skoraj zagledale beli dan.

prihajamo prepozno, da puščamo, naj ta ali oni, ta ali ona na nas čaka itd.

Potem so pa še velike brezobzirnosti, ki jih večkrat kdo zagreši proti rodbinskim članom, poslovnim tovarišem, prijateljem in nameščencem.

Toda nekaj je velikim in malim brezobzirnostim skupno: po večini jih vselej zagreši samo tisti drugi. Mi sami zastopamo vedno le svojo dobro pravico in smo užaljeni, če tudi nam kdo kaj očita.

Bilo pa bi prav lahko spraviti s sveta brezobzirnosti, ki se jim moremo izogniti. Nekaterim se na žalost ne da izogniti, ker so nujna in naravna posledica tesnega sožitja ljudi. Treba se je samo malo potruditi in se vmisлити v položaj drugega.

Če si ne morete vzeti malo časa za obisk, za pismo, za majhno pozornost ljudem, ki težko na to čakajo, se vprašajte: kako bi bilo meni, ako bi me moji prijatelji tako docela zanemarjali?

Če si kdo jemlje s krožnika najboljše grižljaje, kakor da se to samo po sebi razume, naj pomisli, kako bi bilo, ako bi bili kdaj vsi njegovi omizniki tudi tako sebični. Če kdo svoji tipkarici ali svoji gospodinjski pomočnici jemlje že itak kratki prosti čas s tem, da ji dá delo, ki se more prav lahko odložiti, če trgovec svoje prodajalke in prodajalce po nepotrebnem zadržuje, ko se mora trgovina že zapreti, naj si predoči, kako bi bilo njemu samemu v takem primeru.

»ALI ZNATE PISATI PISMA?«

Kolikokrat ste v zadregi in ne veste, kako bi na eno ali drugo pismo odgovorili. Ravno takrat, kadar morate komu kaj pisati, pa niste razpoloženi. Nič pametnega Vam ne pride na misel. Ne morete sestaviti zbranih, pristranskih besed.

Knjižica «Ali znate pisati pisma?» Vas reši takih zadreg.

To knjižico dobite prihodnji mesec pod naslovom: «Vedenje, družba, zabava, potovanje in dopisovanje». To in še štiri druge knjige dobe naročnice revije «Žena in dom» in «Prijatelj» za 37.— din.

Pleničke je prala - seveda -
z Radionom ...

*toda kako sivkasta je blazina, ki ni
bila oprana z Radionom!*

Zato je sklenila: v bodoče bom prala vse svoje perilo z Radionom, ker ljubim blesteče belo, zdravo perilo! Pri kuhanju z Radionom se razvijajo milijoni kisikovih mehurčkov, kateri skupno z milnico prodirajo skozi tkanino, ki jo temeljito operejo. Tako postane perilo bleščeče belo in se mu že od daleč pozna, da je bilo oprano z Radionom.

Schichtov

RADION

varuje
perilo

Njena skrivnost

(Nadaljevanje)

Janez je bil prvi med kosci, če ga je gledala Lenka. Oral je kakor star, izkušen gospodar, ako je vedel, da bo sejala Lenka. Če je žela Lenka, je samo njej pomagal vezati snope. Skratka, Janez je imel Lenko zelo rad. Ko sta se nekoč zvečer slučajno srečala ob samotnem znamenju za vasjo, ji je to povedal. «Lenka, rad te imam, rajši kakor vse na svetu», je rekel odkrito. Lenka je molčala. Bila je tema, in ni ji mogel videti v obraz, le slišal je, da težko diha. Stopil je tesneje k njej, jo prijel za roko in ponovil: «Lenka, tako rad te imam, za ženo te bom vzela.»

Tedaj mu je hitro odtegnila roko in rekla: «Janez, da te ni sram, da govoriš takšne neumnosti. Kaj si pozabil, kdo sem? Pritepenka. Večkrat si me sam tako zmerjal.»

Potem pa se je obrnila in zbežala hitro in tiho kakor ptica.

Ko je potem vsa zasopla prihitela domov, ni šla takoj v hišo, tudi ne k Marjeti v njeno izbo. Tiho se je splazila v svoje staro ljubo zatišje za hlevom in sedla

na stolček. Tam je tiho obsedela in se zazrla v zvezde. Bilo ji je hudo, kajti tudi ona je imela Janeza rada.

Janez pa ni odnehal. In nekoč, ko so nakladali seno, jo je med delom potegnil k sebi in jo objel. Lenki je zaplalo v žilah, da se je za hip vsa omotena prepustila njegovim mladim, vročim rokam in ni niti malo slutila, da jo je videla mati.

Zvečer pa, ko je šel Janez na vas in Minca k šivilji, sta gospodar in gospodinja poklicala Lenko v izbo. Mrakovka se je razregljala, kakor že dolgo ne.

«Ti punčara pritepena! Bi ti dišalo, kaj, da bi se kot gospodinja košatila na našem gruntu?! Ampak ti bo spodletelo, to ti rečem, pa če se še tako nastavljaš in loviš Janeza. Premalo ga še poznaš našega fanta, če misliš, da bo šel na limanice takšnila, kakršna si ti. In čeprav bi se ti nazadnje posrečilo, da bi ga kako ujela in mu zmešala pamet, fantu neumnemu, sva še midva tu. Zadnja beseda je najina. In midva ne bova nikdar dovolila, da bi se na našem gruntu, na katerem sva pregarala vse življenje, košatila pritepenka, ki ji ne vemo pravega imena. Nikdar — kajne, Janez?» Gospodinja je vsa v ihti pogledala moža z bliskajočimi se očmi.

Gospodar se je resno počehljajal po temenu in dejal: «Mhm, seveda ne. To si kar enkrat za vselej izbij iz glave, Lenka, tako ti pravim.»

«Izbij si iz glave, to se lahko reče,» je gospodinja vsa rdeča in zasopla spet povzela besedo. «Kdo pa ve, če bo to tudi res storila, ta potuhnjenka potuhnjena? Oh, saj rečem, to ima človek potem za plačilo, če je predober. Samo jezo in nehvaležnost. Kakor najboljša mati sem skrbela zanjo. Odrgovala sem si od ust, pritrgovala sem lastni hčeri, da je bila ona sita in lepo oblečena, zdaj pa imam. Seveda, kdo pa tudi more pričakovati kaj drugega od otroka takšne pocate potepinke. Kako se nastavlja, ta spogledljivka! Kako zavija oči in zvija život, kadar ve, da jo vidi naš Janez! Fej, saj ni, da bi človek govoril. Ampak zdaj je konec, enkrat za vselej je konec moje potrpežljivosti in dobrote. Dosti si že stara, da si lahko sama služiš svoj kruh. Vzemi svoje cunje in pojdi, od koder se je pritepla tvoja mati. V mesto pojdi, tam je pravi kraj za takšne spogledljivke. Tam lahko zavijaš oči, kakor hočeš, kajne, Janez?!»

«Seveda, prav praviš, Mica,» se je gospodar vnovič popraskal po pleši. «Kar v mesto pojdi, Lenka. Tam pravijo, da se da čisto lepo živeti, če ima človek na pravem koncu glavo. Tavžljeva tudi služi v mestu in pošilja lepe denarce domov.»

Ves čas, ko sta govorila gospodar in gospodinja, je Lenka stala tiho pri mizi. V obraz je bila bela, kakor da bi se bila malo prej napudrala, in ustnice je stiskala, kakor da bi zelo rada nekaj rekla, pa se z vso silo premaguje. Ko sta Mrakova slednjič utihnili, je rekla samo:

«Saj pojdem. V mesto pojdem služiti. Že davno sem sama na to mislila. Hvala, gospodar in gospodinja, za vse skrbi in vse delo, ki sta ga imela z menoj.»

Hitro se je obrnila in odšla iz hiše. Napotila se je čez dvorišče proti Marjetini izbi, kjer je za rdeče zastritim oknom slabotno utripala luč.

Mrakova sta se spogledala.

«Si jo videl, ošabnico?» se je prva zavedela Mrakovka. «Niti mati mi ne pravi več, kar gospodar in gospodinja je rekla! Ti seme pritepeno! O, v mestu se bo že unesla.»

Suha usta, ko se zbudite!

Kako lahko se to odpravi. Vzemite, takoj ko vstanete, za jutranjo nego zob in ust zobno pasto Chlorodont. Ta zobna pasta ne samo da osvežuje in čisti, ampak vsebuje tudi kisikovo sol, ki s prijetnim draženjem izziva žleze slinavke, da izločajo obilnejšo slino, in tako skrbi Chlorodont na najbolj naraven način za čiščenje ust.

Zobna pasta
Chlorodont

Prozorno Pelikan nalivno pero

Če hočeš
komu kaj pokloniti,
pokloni Pelikan!

«Mhm,» je zagodrnjal gospodar in pogledal ženo. «Ampak Mica, kako pa misliš potem zastran dekle, če pojde Lenka v mesto? Marjeta je že stara.»

«Za to pa ti kar nič ne skrbi! Kadar bom videla, da je hiši treba nove dekle, jo bom najela. Za zdaj pa je tudi še Marjeta dosti čvrsta. Kaj misliš, da ji je ta načičkana nastava kaj prida pomagala?! Sicer se mi pa kar zdi, da je menda še tebi malo pamet nasukala ta prismoda, kaj? Prej kar nisi mogel nobene prave ziniti. Oh, saj rečem, to ste res pravi — možje!»

Mrakovka je prezirljivo premerila moža in se ponosno odzibala.

*

Že nekaj let je Lenka spala pri Marjeti. Kmalu potem, ko je zvedela, da ni Mrakova, se je preselila. Prej sta spali skupaj z Minco. Nekoč pa je Marjeta hudo zbolela za hripo in Lenka ji je morala streči. Tudi čez noč je ostala pri njej. Na tla ob starkini postelji si je vrgla staro slamnjačo in tam spala, da bi bila lahko bolni botri takoj v pomoč, če bi jo potrebovala. Tako je ostalo tudi potem, ko je Marjeta ozdravela. Obe sta se na to navadili, in tudi Mrakovim je bilo to kar všeč. Gospodinji se je zdelo čisto pravilno, saj je po njenem mnenju Lenka tako od nekdanj bolj spadala v deklino izbo, kakor pa v hišo. In Minca, ki je takrat že skoraj odrasla, je bila pre-

srečna, da je končno vendarle imela svojo posteljo in izbico, kjer je gospodarila po mili volji.

Na starem predalčniku je pred kipcem lurške Marije gorela večna luč. Marjeta je monotono žebrala svoj vsakdanji rožni venec. Za hip je premolknila in se ozrla, ko je Lenka tiho vstopila, potem pa je molila dalje, Lenka pa polglasno z njo, kakor vsak večer. Toda nocoj ni mogla biti zbrana pri molitvi. Glas ji je čudno podrhteval, zdaj pa zdaj je kar nehote premolknila in globoko vzdihnila, da jo je Marjeta nekajkrat vsa začudena pogledala. Ko sta odmolili, je takoj vprašala:

«Kaj pa je s teboj nocoj? Tako čudna se mi zdiš!»

«Oh, botra,» se je žalostno nasmehnila Lenka in oči so se ji čudno zableščale, kakor da bi hotela zajokati, «saj ni nič, samo zdi se vam.»

«Seveda zdi, kaj misliš, da te šele od včeraj poznam?» je bila Marjeta nekoliko užaljena, da Lenka pred njo nekaj skriva.

«Oh, botra, saj ni vredno, da bi človek govoril o rečeh, ki tako morajo priti prej ali slej,» je zamahnila z roko in začela hitro pripravljati starki posteljo.

Njen glas je zvenel tako tuje in nervozno, da je stara dekla zaslutila, da se je moralo zgoditi z njeno Lenko nekaj zelo hudega. Tesno je stopila k njej in zaskrbljeno vprašala:

Pri glavobolu ? Pyramidon

TABLETE

Ogl. reg. pod S. B. 1318 od 15. XII. 1938

«Kako si rekla? O čem da ni vredno govoriti? Sta pa že spet imeli kaj z materjo, ne? Povej, Lenka, kaj je bilo!»

Tedaj se je Lenka sunkoma okrenila in skoraj zapila: «Služit pojdem. V mesto bom šla služiti!»

Marjeta je nekaj trenutkov stala brez besede s široko odprtimi usti, kakor da lovi sapo. Nazadnje pa je hripavo izdala iz sebe: «Paa, Lenka, kdo je to rekel, mati?!»

Lenka je samo rahlo prikimala in hitro pristavila: «Tudi sama sem tako sklenila že zdavnaj. Saj drugače biti ne more. Dosti dolgo so me redili. V mesto pojdem, od koder je prišla moja mati.»

Starka je sklenila roke. Bila je zmedena.

«Ampak dekle, saj to vendar ne gre. Saj vidiš, da te pri hiši krvavo potrebujemo. Jaz sem že stara in gospodinja sami vendar ne zmorejo vsega. Minca pa se bo tako skoraj omožila in pojde od hiše. Če pojdeš še ti, bodo morali najeti novo deklo.»

«To meni nič mar, naj pa najamejo novo deklo. Lahko tudi dve. Jaz ne morem dlje ostati. Mati bi mi tega nikoli ne dovolili. Rajši grem sama. Mati so se prej strašno jezili name. Joj, da ste jih vi slišali, botra, kako so kričali, da zapeljujem — Janeza.»

Lenka ni mogla več zadržati solz. Curkoma so se ji ulile po licih.

Zdaj šele je starka vse popolnoma razumela.

«Zaradi Janeza,» je glasno pomislila, «hm, to je pa šment. Mati so v fantiča noro zaverovani.»

Lenka pa je hlipala: «Ni res, da bi ga zapeljevala. Sama sveta Devica mi je priča, da to ni res. Sama sem mu rekla, naj me pusti pri miru.»

Jokala je vedno huje.

«Sirota uboga!» je zašepetala Marjeta in jo pogladila po svetlih, skuštranih laseh. Tako tesno ji je bilo pri srcu, kakor že davno, davno ne. Težko se je pre-magovala, da ni zajokala še sama.

*

Čez mesec dni se je Lenka odpeljala v mesto.

3. poglavje.

Ko je Lenka izstopila na postaji v mestu, ji je bilo, kakor da se je za vedno zbudila iz lepih sanj. Še so jo pekle oči od solza, ki jih je pretočila ob bridkem slovesu od ljube stare botre, od Mince, ki ji je bila kakor sestra, od matere gospodinje in gospodarja, ki jima je dolgovala hvaležnost za njuno dobroto, in od vse Mrakove domačije, ki ji je bila vendarle dom. Zdaj je bilo vse to daleč za njo. Odmeknilo se je od nje in za večno utonilo v preteklost. Kdaj bo spet videla materin grob tam na zelenem griču za cerkvijo? In botrin dobrodušno nasmehljani obraz? Morda nikoli več. V mestu bo morala služiti in ne bo toliko prosta, da bi šla na takšno dolgo pot. In saj bi tudi sama ne hotela tako kmalu tja nazaj. Zaradi Janeza. Kako je bil hud, ko je zvedel, da pojde v mesto. «Ne maraš me,» ji je grenko očital. «Manj ti je zame, kakor za sosedovega psa,» jo je zbadal in tožil: «Jaz, norec, sem te pa imel tako rad.» Lenka je molčala. Ne tako in ne tako ni rekla. Hrbet mu je obrnila in šla. Ponoči, ko je nihče ni mogel videti in ne slišati, pa je jokala. Te rane mora zaceliti čas. Potem bo morda spet šla tja, če bo utegnila, zavoljo materinega groba in stare botre.

(Dalje prihodnjič.)

Glej od blizu!

Če pogledaš mačka, ki s svojim mijavom moti tvoj nočni počitek, od blizu, je to prav ljubka živalca, ki se stisne k tebi in zadovoljno prede. Sosedov pes, ki laja vsak dan tako neizprosno, da bi nas skoraj spravil v obup, je ljubezniva, šegava žival, ki jo radi božamo; samo pogledati ga moramo od blizu. Če od blizu pogledamo otročička naše sosede, kateri neznansko joka, je to krasen otrok svetlih, kodrastih las in žarečih modrih oči.

Ako od blizu pogledamo lepo gospo R., ki ji morda zavidamo njen avto in njen nakit, je to zelo nesrečna žena, medtem ko se gospa N., ki smo jo zaradi njenega nemodernega klobučka in njenih zakrpanih rokavic pomilovali, izkaže za čudovito ženo dobrega srca in izrednih duševnih lastnosti. Toda mi marsičesa ne vidimo od blizu, in tega ni zmeraj krivo pomanjkanje priložnosti, temveč prav pogosto duševna lenoba. Saj je tudi veliko udobnejše in lažje in bolj zadovoljji našo sebičnost, če vržemo poleno v mačko, če kolnemo lajajočega psa in vekajočega otroka, kakor če si prigovarjamo, da so vse to naravni glasovi, da morajo mačke pač mijavkati, psi lajati in otroci jokati, in da ne moremo zoper to ničesar drugega storiti, kakor soseda vljudno pro-

Tri sredstva za polepsjavo v enem!

Tri specialna sredstva za nego kože so zedinjena v Scherk Gesichtswasser. Scherk Gesichtswasser čisti Vašo kožo in jo krepi.

Kanite malo Scherk Gesichtswasser na košček vate in obrišite s tem počasi obraz. Takoj boste občutili, kako skozi Vašo kožo cirkulira osvežujoča kri. Če potem pogledate ta košček vate, boste doživeli veliko osupljenje. Čeprav ste neposredno pred tem oprali obraz z vodo in milom ali pa z Vašimi navadnimi sredstvi za nego kože, bo ta košček vate vendar popolnoma črn. Ta novi način čiščenja je po zdravniškem nasvetu najboljša pot da polepsate Vašo kožo.

Scherk Gesichtswasser čisti Vašo kožo.

Scherk Gesichtswasser pusti na koži zelo nežen zaščitni pajčolan, ki ne zamaši por. Ta nežni pajčolan je obenem idealna podlaga za puder. Torej prihranili boste trokratno: čiščenje, poživiljanje in podlaga za puder daje Vam hkrati ta edinstveni in nemastni lotion Scherk Gesichtswasser.

Scherk
Gesichts-
Wasser

siti, naj zapre okno, da tega ne bo slišal.

Podobno je z zavistjo in preziranjem. Marsikaj bi odpadlo, ako bi si mi prizadevali, da bi bliže pogledali; zakaj nihče ni tako preziranja vreden, da bi ne imel tudi svojih dobrih strani.

Če od blizu pogledamo, je marsikaj, kar velja za lepo, grdo in marsikaj, kar velja za grdo, lepo. Le pomislimo na pokrajine: v daljavi leži vasica prijazno ob kraju gozda. Zvonik nas vabi, bele hišice blestijo v soncu. Če pa pridemo blizu, je vas revna in pusta, vaška cesta blatna in umazana, hiše ubožne in vegaste — ne vem, če bi si mi želeli, da bi tam stanovali.

Zato bi se nihče ne smel predajati predsodkom, ki niso nikoli utemeljeni, temveč bi si moral vsako reč in vsak pojav ogledati od blizu.

POUČNA STATISTIKA zakonskih preprirov

Kdo bi tajil, da so včasih prepriro tudi v najbolj srečnem zakonu?! Ni pa tako samo po sebi razumljivo, da si kdo zakonske prepriro zapisuje, kakor zapisuje knjigovodja poslovne postavke, in potem napravi po štiridesetih letih svojega zakona nekako bilanco, zakaj in kolikokrat pride v toliko letih zakonskega življenja do preprirov in prepriroček.

Pred štiridesetimi leti sta se v Chicagu poročila dva mlada človeka. Prvi prepriroček je bil že pri sami poroki.

ob reumi

poskusite 1—2

ASPIRIN
tablete

Ni drugega zdravila po imenu „Aspirin“, temveč edino le „Bayer“-jev Aspirin.

Ogl. reg. pod št. 37692 od 22. XII. 1938.

SKODELICA SLADNE KAVE JE SKODELICA ZORAVIA!

Kneippova
SLADNA KAVA

Oba sta morala zapisati svoje ime v veliko poročno knjigo. Janez je prvi vzel pripravljene peresnik v roko. Njegova nevesta pa je bila mnenja, da bi se morala ona prva vpisati. In tako je nastal prepriroček. Ko sta bila doma, sta se sprla vdruči, namreč zaradi tega, kdo je tisti prepriroček na civilnem uradu pričel, ona ali on. In ko je bil prepriro na višku, je ona zaklicala: «To se lepo začinja — s teboj bom še lepe reči doživela, ti prepriro-ljivec!» To ga je nekoliko ujezilo, a zasmel se je in rekel: «Dobro, ne bova se danes več prepriroala. Kupiva si debelo knjigo in bova vanjo zapisovala vsak prepriro in vsak povod zanj.»

To sta storila. In res sta se prepriroala. Često so tekle solze, toda rada sta se imela in sta smatrala vsak prepriro za nekaj nepomembnega, vendar pa sta vsakega skrbno zabeležila. Štirideset let sta skupaj živela, ne da bi bil kak prepriro ogrožal srečo njunega zakona. In po štiridesetih letih je izvedel neki dnevnik za njuno znamenito statistiko o prepriro in si pridobil pravico, da jo sme priobčiti. Takšna je bila tista statistika.

Gospod in gospa K. sta se prepriroala: 1897 krat, ker ni bila jed pravočasno skuhana ali ker se je ponesrečila; 1450 krat, ker je ona zahtevala od nje-ga denar ali ker ni izhajala s svojim gospodinjskim denarjem;

981 krat, ker je on z blatnimi čevlji ali mokro obleko umazal stopnice in preproge;

734 krat, ker ni dobil dovolj tople vode, kadar se je bril;

687 krat, ker je žena preveč razvajala otroke;

611 krat, ker je on otroke preveč razvajal;

564 krat, ker je bil škodoželjen;

499 krat, ker je eden izmed njiju pozabil zvečer ugasniti luč;

466 krat, ker je bilo preveč mrzlo;

387 krat, ker so se pokvarili ostanki jedi;

300 krat, ker je on prišel prepoznano domov;

340 krat, ker je bila kopalna voda prevročna;

85 krat, ker je on izgubil žepni robec;

68 krat, ker je preveč kadil;

51 krat, ker mu ona ni prišla gumbov;

28 krat, ker je brez vzroka začela z njim prepriro;

17 krat, ker se je preglasno pričkala;

13 krat, ker ni hodil z njo na izprehod;

10 krat, ker je razbil posodo;

8 krat, ker ni bil prijazen z mačko;

5 krat, ker je bilo nekaj s sorodniki itd. itd.

Ta statistika ni samo zanimiva zaradi svoje redkosti, temveč nam kaže, kakšen je prav za prav srečen zakon: prepriročki za prazen nič, prepriro zaradi malenkosti, ki jih človek hitro pozabi. Oba sta delala napake, toda za vse temi številnimi prepriro se vendarle jasno vidi: globoka ljubezen, velika sreča... pravi zakon!

Pripominjamo, da ta statistika ni izmišljena, temveč resnična.

Neredna stolica

upliva na ves organizem. Dobro sredstvo za odvajati, ki zanesljivo deluje in ima prijeten okus, je

DARMOL

Ogl. reg. št. 37694/12.06.38

Dojenček in mrčes

Velika nadloga za dojenčka, zlasti na kmetih, je mrčes, posebno muhe in bolhe. Komaj posveti spomladansko sonce, že prilježejo iz svojih skrivališč muhe in težko se jih obrani in otepa odrasli človek, kaj šele dojenček, ki brez moči leži v svoji košarici. Ubožcu sede sitna muha zdaj na nosček, pa na čelo, potem mu obleze usta, ga ščegeta po rokah, otrok zajoka, toda ubraniti se je ne more.

Prvi pogoj, da ubranimo dojenčka te nadloge, je snaga. Otrok mora biti vedno čist, ne sme imeti po obrazu in rokah ostankov hrane, ki privabljajo muhe. Tudi umazane plenice so vaba za muhe. Prav tako naj mati pazi, da ni v sobi ostankov jedi. Miza, police in tla morajo biti čista.

Sobo, v kateri prebiva dojenček, zavarujemo proti muham in komarjem takole: čez okna napnemo tančico, organdi ali pa til, ki propuščata zrak, vendar pa mrčes ne more skozenj. V poletnih mesecih so posebno komarji huda nadloga za ubogega malčka. Ko-

Ako pri ženi nastopi

SEKSUALNA NERVOZA

(seksualna nevrastenija),

se morejo poskusiti

PROFEMIN

hormonske pilule za žene.

Dobivajo se v lekarnah. Poskusna škatla s 30 pilulami din 84.—, 100 pilul din 217.—. Po povzetju razpošilja Apoteka Bahovec, Ljubljana. Zahtevajte opis in obširno navodilo, katero brezplačno razpošilja: Glavno skladišče Farm. Kem. Laboratorij Vis-Vit, Zagreb, Langov trg 3. Ogl. reg. S. br. 5846/39

Tri nova odkritja:

ČISTINIT

za domače pranje in čiščenje volnenih in svilenih oblek

JUVENTUS

tekoči šampon proti prhljaju

BABY

tekoče brezalkalično sredstvo za nego po izpuščajih obolele kože.

Mesec april: vsako popoldne brezplačno poskusno pranje s Čistinitom. Prinesite obleke in pletenine s seboj. Ne bo Vam žal, če zgubite pol urice!

Samoprodaja v specialni trgovini z modernimi pralnimi sredstvi:

Ing. Franjo Lavrič, Ljubljana
Celovška cesta 28 (poleg pivovarne Union).

Rajši več kakor premalo!

Kdo je na boljšem? Naravno oni z daljšimi lestvami. Podobno je pri kuhanju kave. Vedno vzemite dobro mero »Pravega Francka«, rajši več, kakor premalo, če hočete doseči smoter, to je dobro belo kavo, finega okusa, arome in lepe barve!

Franck

KAVNI PRIDATEK

Ne more spati.

«Ali dobro spite ponoči?»
«Prav za prav sploh ne, gospod doktor!»
«Kaj pa ste po poklicu?»
«Nočni čuvaj, gospod doktor!»

V lepotilnem salonu.

«Kakšni želite biti, milostljiva? Mor-da kakor Greta Garbo ali kakor Marlena Dietrich ali...»
«Ah, najrajši kakor Shirley Temple!»

Jože, ki se je rad bahal: «Da, prej so bili lepi časi, ko sem se še vozil na lastnem voz!»

Prijatelj: «To ti rad verjamem, samo da ga je rinila tvoja mati!»

«Milostljiva, očarljivi ste!»
«To bi vi rekli, četudi bi ne mislili tako!»
«In vi bi tako mislili, tudi če bi jaz tega ne rekell!»

«Ljubica, povej po pravici, ali sem jaz prvi mož, ki te je prosil za poljub?»

«I seveda! Zakaj vsi drugi so mi ga kar ukradli!»

marjev pik pusti otroku oteklino in pozneje vneto piko; časih traja deset dni, preden izginejo sledovi. Kadar je dojenček zunaj, v košarici ali vozičku, pregnemo čezenj tančico, vendar toliko visoko, da je dojenček z roko ne doseže.

Skrbna mati bo vsekakor poskrbela, da muhe ne bodo mogle do otroka, ker niso le mučna nadloga, temveč tudi raznašajo razne nevarne bolezni. Če opazujemo muho, vidimo, da ni bolj ogabne živali. Vsako nesnago obrede, na vsaki mrhovini se pase, in tako nosi vedno klice in nesnago s seboj. V krajih, kjer so komarji, ne smemo zvečer prižgati v sobi luči, preden ne zapremo okna. Nemoteno zračimo sobo le tedaj, če smo okno zavarovali s tančico. En sam komar lahko povzroči vsej družini nezno noč. Neizkušena mati se čudi, zakaj otrok vso noč joka, zdaj ga previje, potem ga spet podoji, otrok se pa vendar noče umiriti. Drugo jutro šele vidi, da je otročičev obraz ves opikan od komarjev...

Poleg muh in komarjev pa pridejo tudi bolhe k dojenčku, če nismo dovolj previdni. K otrokovemu ležišču in sploh v sobo ne puščajmo psov in mačk, ki prenašajo bolhe. Vsakokrat, ko previjemo otroka, preglejmo perilo, ali nima v srajčki, v odevjici ali pa v postelji kake bolhe. Posteljico je treba večkrat umiti, vsak dan pa jo moramo prezračiti. Snaga prežene bolhe iz stanovanja! Če so se bolhe že zaredile v stanovanju, potem potrosimo posteljico s praškom »Buhač«, vendar pazimo, da otrok ne pride v dotik s praškom. Razni tekoči pripomočki niso priporočljivi, ker preostro dišijo.

ab.

KOZMETIČNE OPERACIJE

Nosne, ušesne, obrazne in telesne plastike, operacije gub itd.

Dr. E. EITNER-jev

Dunajski Kosmetikum
(Wiener Kosmetikum)

WIEN VI. Getreidemarkt 7
Budapest, Böszörményi utca 13/15

Katera je Vaša SREČNA BARVA pudra

NAJNOVEJŠE
NIANSE
IZ
PARIZA

9 izmed 10 žena
uporablja napačno barvo
pudra.

Napačna barve pudra Vam daje strašen, trd »olepšan« izgled — napravi Vas starejšo, kakor ste. Edini način, s katerim boste našli Vašo pravo nianso, je, da preizkusite eno barvo pudra na eni, drugo barvo pa na drugi strani Vašega lica. Napravite še danes ta poizkus z novimi dražestnimi niansami pudra Tokalon. Te najnovije nianse so mešane s pomočjo novega stroja — »chromaskopa«. Kakor magično oko izbira ta stroj barve z nepogrešljivo točnostjo. Zdaj ni več »olepšavajočega« pudranja. Puder se tako dovršeno prilega koži, da izgleda, kakor da bi bil njen sestavni del. Puder Tokalon je po patentiranem postopku pomešan s »kremsko peno«. Ta doseže, da se drži na licu ves dan, celo na vetru in v dežju. Poizkusite še danes puder Tokalon. Opazujte, kako presenetljivo izboljšanje bo povzročil v Vašem tenu.

Ne bo zamere, če ...

Nikoli ne prenašaj skrivnosti iz stanovanj! Nobena tajnost ne sme skozi stanovanjska vrata.

Kadar te že kje pričakujejo, se ne zadržuj s sosedi in sosedami na stopnicah. Sliščajno kramljanje ali blebetanje ne more opravičiti tega, da prideš nekam prepozno.

Vse, kar drugi delajo, presočaj z istega vidika, kakor presojaš svoja lastna dejanja. Nikar ne žali s tem, da podcenjuješ zmožnosti drugih.

Poslušaj, kadar ti drugi kaj pripovedujejo. Nikar ne kaži, da komaj čakaš, ko boš mogel (mogla) sam (sama) govoriti.

Nikar si ne domišljaj, da si vsak čas dobrodošel, da je tvoja družba vedno zaželeno. Celo ljudje, ki žive s teboj v istem stanovanju, čutijo večsiti potrebo, da bi bili sami.

Bodite obzirni do dela in potrebnega mira drugih. Tudi če niste trudni, lahko drugi zahtevajo, da jim prizanašate. Zaklepaite predmete, ki naj ne bodo drugim dostopni. S tem pritrpanite sebi in svojim bližnjim mnogo neprijetnosti.

Ne izposojaj si reči, obleke, knjig itd. pri svojih sosedanovih, ker ti je to udobno. Loci vedno natanko, kaj je tvoje in kaj je drugih, prav zato, ker so ti tako blizu.

Ne zahtevaj, da bi morala vsa hiša biti deležna tvojega razpoloženja, tvojih doživljanj, tvojih poslovnih skrbi, tvojih zasebnih razmer. Pomisli, da ti bo morda nekega dne misel, da drugi preveč o tebi vedo in se preveč na to spominjajo, prav hudo neprijetna.

Imej zaupanje samo tam, kjer tvoje zaupanje opravičuje dobro poznanje značajev. In prav svojim najbližjim ne objublaj več, kakor moreš izpolniti. Ljudje, ki te vsak dan vidijo, zahtevajo od tebe, da jih ne razočaraš.

Če upoštevaš te malenkosti, prinašaš svojim živcem in tudi živcem drugih, ki ti bodo za to hvaležni.

Gospodinjstvo

Jedilni list za teden dni

Ponedeljek.

Opoldne: 1. Pljučna juha. 2. Kuhani strovi štruklji (4/10). 3. Kompot. Zvečer: Telečje meso z rižem. Zeleni radič s fižolom.

Torek.

Opoldne: 1. Goveja juha s površnikom iz beljakov. 2. Govedina. Pražen krompir. Mirza hrenova omaka. Zvečer: Zdrebov praženec. Malinov sok.

Sreda.

Opoldne: 1. Sladka repa. 2. Rezanci s šunko. Motoričice s krompirjem. Zvečer: Vampi s krompirjem.

Četrtek.

Opoldne: 1. Zeljnata juha (5/10). 2. Dušene svinjske zareznice. Dušen riž. 3. Kompot. Zvečer: Koruzni žganci. Solata.

Petek.

Opoldne: 1. Brodeto. Polenta. 2. Orehov narastek.

Zvečer: Kislo zelje. Kruhovi cmoki.

Sobota.

Opoldne: 1. Goveja juha z rezanci. 2. Govedina. Pečen krompir. Spinata. Zvečer: Makaroni s fižolom.

Nedelja.

Opoldne: 1. Fižolova juha. 2. Pljučna pečenka. Ocvrti krompirjevi roglički. 3. Kompot.

Zvečer: 1. Jajčne omelete. Vložene gobice ali pa kumarice. 2. Kava.

Opomba: Stevilke v oklepaju pomenijo številko recepta v naši knjigi »Kako naj kuham«. Za debelo tiskana jedila prinašamo recepte.

Pljučna juha.

Kos telečjih ali pa svinjskih pljuč skuhamo v slani vodi z jušno zelenjavo. Ko so mehka, jih vzamemo iz vode in zrežemo na rezance, vodi pa pridemo nemo svetlorjavo prežganje, stresemo vanjo narezana pljuča ter pridenemo nekoliko kumine in popra. Preden juho serviramo, dodamo še kislo smetano (eno osminko litra), v kateri smo razvrkljali en rumenjak.

Telečje meso z rižem.

V kozici evremo 5 dkg na kocke narezane prekajene slanine tako dolgo, da postekleni, nakar zarumenimo na njej 5 dkg na drobno sesekljanje čebule. Nato pridenemo en paradižnik ali pa nekoliko paradižnikove mezge, ½ kg na hitro oprane in na kose narezane teletine (pleča ali prsa) in dušimo vse skupaj v lastnem soku tako dolgo, da vsa tekočina izpari. Zdaj stresemo na meso 20 dkg opranega in poparjenega riža, ki ga prav malo časa pražimo z mesom, nakar jed osolimo, pridenemo za noževico konico paprike, porazdelimo po vrhu kosmiče presnega masla, zalijemo vse skupaj z mesno juho in dušimo pokrito v pečici, dokler ne postane oboje mehko. Preden postavimo jed na mizo, izplaknemo zamemalko s toplo vodo, nato pa zajemamo z njo riž in pokladamo na krožnik kupčke, ki jih potresemo po vrhu s 5 dkg sesekljanega prekajenega mesa in z 2 dkg parmezanskega sira. Nazadnje okrasimo riž še z zelenim peteršiljem.

Ponvičnik iz beljakov.

Iz 2 beljakov, ki ju nekoliko osolimo, naredimo trd sneg in mu narahlo primešamo 5 dkg ostre moke. Nato namažemo pekačo s presnim maslom, jo potresemo z moko in stresemo vanjo pripravljeno testo, tako da sega približno 1 cm visoko, ter ga spečemo v zmerno topli pečici. Ko je ponvičnik še gorak, ga zvrnemo na desko, zrežemo na enake četverkotnike, ki jih potem ponudimo k juhi.

Mrzla hrenova omaka.

Zemljo narežemo na rezine, ki jih polijemo s ¼ litrom goveje juhe, potem pa pretlačimo skozi sito, primešamo 5 dkg nastrganega hrena, prilijemo nekoliko kisa in nazadnje omako osolimo.

Zdrobov praženec.

V ½ litru mleka razžvrkljamo 2 jajci, 4 dkg sladkorja, nekoliko soli in ¼ litra zdroba. Zdrob naj se namaka dve uri. To zmes potem dobro preme-

šamo in zlijemo v pekačo, v kateri smo razbelili 6 dkg presnega masla, in spečemo v ne prevroči pečici. Ta praženec lahko tudi zdrobimo, preden ga postavimo na mizo.

Dušene svinjske zarebrnice.

Svinjske zarebrnice (½ kg) zbrišemo, jih na mastni strani narežemo, da se pri peki ne skrčijo, potolčemo, osolimo in opopravimo, povaljamo v moki in na hitro spečemo na obeh straneh v 2 dkg razbeljene masti. Pečene zarebrnice denemo potem v večjo kozico, v kateri smo oprazili na 4 dkg razbeljene masti, 4 dkg na drobno narezane čebule in nekoliko kumine, in zalijemo z vrelo vodo. Nato posodo pokrijemo in dušimo meso počasi na zmernem ognju, dokler ni mehko.

Zarebrnice serviramo tako, da jih zložimo na ovalen krožnik ali pa v plitvo skledo in naložimo okoli za okras venec dušenega riža, ki ga polijemo z delom mesne omake, ostalo omako pa postavimo na mizo v omalnici.

Če hočemo bolj pikantno omako, denemo vanjo na vsako zarebrnico po pol žličke gorčice in belega vina.

Brodeto.

Eno večjo ali več manjših rib osnažimo, nakar jih osolimo, povaljamo v moki in spečemo na vrelem olju. Ko pobereemo ribe na krožnik, oprazimo na olju 2–3 stroke sesekljanega česna in precej zelenega peteršilja, denemo na to spet ribe, ki jih zalijemo z belim vinom, pridenemo precej paradižnikove mezge ali pa soka in dušimo vse skupaj tako dolgo, da so ribe popolnoma mehke.

Orehov narastek.

6 dkg presnega masla vmešamo s 4 rumenjaki in 8 dkg sladkorja. Nato pridenemo 8 dkg zmlatih orehov in sneg iz 4 beljakov. To zmes stresemo v posodo za narastke, ki jo prej namažemo s presnim maslom in potresemo z moko. Narastek pečemo v zmerno topli pečici in ga potem ponudimo z vinsko peno (šadojem).

Juvan Franc:

Presajevanje lončnic

Najprimernejši čas za presajanje lončnic je pomlad, ker takrat rastlina najbujneje raste in potrebuje mnogo novih hranilnih snovi. Z dodajanjem sveže zemlje pri presajanju dobi rastlina vse za življenje potrebne snovi. Spomladi se tudi koreninice rastlin hitreje vrastejo v novo zemljo in s tem preprečijo kisanje.

Ko lončnica prepreda s koreninicami vso zemljo v loncu, vemo, da se mora presaditi. Tedaj ji previdno snamemo lonec, otrebimo vso kisló zemljo, prahljamo grudo in jo očistimo vseh gnilih korenin.

Lonec, v katerega bomo rastlino presadili, mora biti čist in če je nov, namočen v vodi ter za dva ali tri prste širši od prejšnjega. Zemlja naj bo za presajanje sestavljena iz težke grude, komposta in mivke. Tej mešanici pa dodamo dve pesti kostne moke (na skaf zemlje).

Pri palmah lahko korenske vence, ki jih rastlina tvori na dnu lonca, brez škode odrežemo, a pri okrasnem šparglju ne smemo rezati gomoljev, kajti v njih ima rastlina hrano za kasneje. Bolne rastline sadimo v manjše lonce! Cvetlice z mesnatimi koreninami moramo oprezno presajati, da ne polomimo krhkih korenin.

Na dnu lonca je odtočna luknjica; to pokrijemo s črepino, da se voda lahko odteka. Nato nasujemo za prst ali dva zemlje v lonec ter postavimo vanj zemeljsko grudo rastline. Okoli kepe tesno zatlačimo zemljo, tako da ni nikjer med loncem in zemeljsko kepo praznega prostora. Na vrhu ne nasujemo zemlje do roba, temveč pustimo prostor za zalivanje.

Presajeno lončnico dobro zalijemo in prve dni čuvamo pred soncem. Dobro je, če rastlino večkrat na dan orosimo. Z rednim zalivanjem pričnemo kasneje, ko začne rastlina razvijati koreninice, kar pokaže tudi z bujnejšim razvijanjem listov in cvetja na zunaj.

Trdovratne mozolje na obrazu in premastno polt zdraviš uspešno s cinkovim mazilom. Preden ležeš k počitku, si dobro umij obraz z mlačno vodo, ki si ji dodala nožičevo konico boraksa. Potem obraz dobro posuši in ga natri s cinkovim mazilom. Cinkovo mazilo naj bo sveže; v lekarni lahko poveš, naj dodajo malo več maščobe, da se bo dalo lepše razmazati. Čez nekaj dni boš že dosegla viden uspeh. Mozolji se posušijo, koža se bolj napne in obeli, razen tega pa postane polt bolj gladka. Cinkovo mazilo dobiš v vsaki lekarni brez recepta.

*

Nekatere ženske tožijo, da jim glicerin ne pomaga dosti zoper hrapavost rok. Če je koža na rokah preveč izsušena, jo najlaže ozdravimo z lanolinom. Lanolin dobimo za majhen denar v vsaki drogeriji. Roke si dobro umijemo z milom in vročo vodo. Vodi lahko dodamo nekaj limonovega soka ali pa malo boraksa. Ko smo roke dobro posušili, jih obilno namažemo z lanolinom. Čez noč si oblečemo stare rokavice na namazane roke in zjutraj je koža že petdeset odstotkov voljnija.

*

Najlepše zarjavimo na pomladanskem solncu. Žene in dekleta, ki bi imele rade lepo rjavo polt, se naj začnejo spomladi sončiti. Preden izpostavimo obraz soncu, ga natremo z orehovim oljem S pomočjo orehovega olja polt veliko hitreje porjavi, obenem pa prepreči opekline.

*

Tehnično dovršene
pisalne
stroje

dobite pri

The Rex Co. Ljubljana

Goadišče št. 10

Telefon št. 22-68

Jože Žabjek

KNJIGOVEZNICA
L J U B L J A N A
DALMATINOVA 10

Najmoderneje urejena delavnica za vsa knjigoveška dela. Hitra in točna postrežba pri nizkih cenah. Izdelovanje posebnih akcidenčnih vezav po individualnih osnutkih. Trgovske knjige po naročilu, lastni čitalni stroj za vse vrste rastriranih tiskovin. Izvirne platnice za «ŽENO IN DOM»

TELEFON 24-87

Misterij žene, ki se NIKDAR NE POSTARA

Nobene gube nobene brazde v 45. letu! Gladka, jasna in čista koža mladega dekleta! Videti je kakor čudež, a ima vendarle svoje znanstvene vzroke. To so magični učinki »Blocela« — presenetljivega odkritja profesorja dunajskega vseučilišča dr. Stejskala. Blocel je dragocen naravni pomladilni element, ki ga mora imeti vsaka gladka in napeta koža. Zdaj je v vsaki tubi rožnate kreme Tokalon ter Vam reči in pomlajuje kožo, ko spite. Vsako jutro, ko se zbudite, ste videti mlajši! Gube in brazde so kakor izbrisane.

Cez dan uporabljajte dnevno hrano za kožo Tokalon (ki ni mastna), da napravite svojo kožo svežo in jasno, da Vam odstrani zaje-dalce in vso nesnago kože. Pomladite se za deset let in ostanite mladi! Napravite konec ohlapnim mišicam lica. Rešite se uvene-le polti. Pridobite si spet morno in čvrsto lice ter mehko lepoto iz dekliske dobe. Navdu-šen! boste zaradi pravih magičnih učinkov obeh hran za kožo Tokalon. Ako ne bo tako se Vam denar povrne.

Pridobite nam dve novi naročnici, pa dobite lepo nagrado. — Razpis daril je na str. 4 prve letošnje številke «Žene in doma».

Naročnina za list s krojno prilogo in 5 gospodinjских knjig: za vse leto Din 105.— in naročnina za družinski list «Priatelj» s prilogo «Za pridne roke» je 62.— din, skupaj torej 167.— din, za pol leta din 84.—, za četrtleta din 43.—; za Ameriko in inosmetvo dolarjev 6.—; za Italijo Lir 90.—.

Posamezna številka din 5.—, krojna priloga din 2.—, gospodinjска knjiga din 30.—, «Priatelj» s prilogo din 7.—.

Deset broširanih leposlovnih knjig din 100.—. Vesava din 60.—. — Deset broširanih rodbinskih knjig din 67.—. Vesava din 60.—.

Rokopisi se ne vračajo.

Odgovorna urednica Rija Podkrajškova v Ljubljani.

Izdaja vsakega 1. v mesecu.

Uredništvo in uprava v Ljubljani, Dalmatinska ul. 8/I. Tel. 21-32. Tiskala Delniška tiskarna d. d. (predstavnik Franc Pintar v Ljubljani).

K

Vaši

novi

obleki

novi

moderno

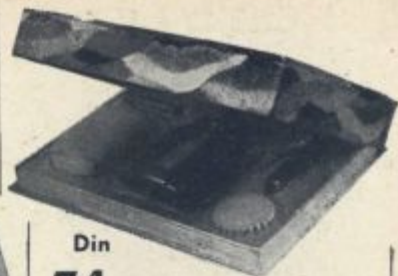
torbico

U 9-1 Specijalna kolonjska voda za gospodu, miris «Lavendel», poznata marka Schwarzlose, u luksuznoj kazeti Din 68.—

Toaletni sapuni

U 9-2 Sapun za osjetljivu kožu, parfimiran mirisom «Lavendel», veliki Din 9.—, U 9-3 Sapun za kupanje, u raznim mirisima, veliki Din 11.—, U 9-4 Badem toaletni sapun, vrlo poznat, veliki Din 7.—, mali Din 4.—, U 9-5 «Paoni Speick sapun, veliki Din 3.50, U 9-6 Glicerini sapun, za najosjetljivu kožu, cvjetni mirisi Din 7.—, mali Din 4.—

Din 74.—

U 9-7 Ukusna kazeta se bočicom fine kolonjske vode, bočicom parfema, crvenilom za usnice, crvenilom za lice i finim toaletnim sapunom ukupno samo Din 74.—

U 10-1 Apartna ženska torbica od trajne crne, tamno plave, crvene ili smeđe ševret kože, sa patent zatvaračem, zrcalom, novčarkom i privjeskom sa monogram

Din 180.—

U 10-2 Elegantra ženska torbica, od prvorazredne crne, plave ili tamno crvene teleće boks kože, poniklovanii okov, rips postava, zrcalo i novčarka, luksuzno izrađena D 235.—

Din 235.—

U 10-3 Ukusna ženska torbica, od trajne crne, plave ili crvene ševret kože, vanjski ukras, patent zatvarač, privjesak za monogram, rips postava, zrcalo, novčarka i 3 pregradka D 180.—

Din 180.—

U 10-4 Ženska torbica, oblik knjige, od prvorazredne crne, smeđe ili crvene teleće boks kože, lijep okov, iznutra posebni patent pregradak, zrcalo, novčarka, bočica za parlem, rips postava Din 235.—

Din 235.—

U 10-5 Prikladna torbica, od prvorazredne crne, crvene ili plave teleće boks kože, sa širokim poniklovanim okovom, iznutra sa patent zatvaračem, zrcalom i t. d., veći oblik Din 220.—

Din 220.—

U 10-6 Ženska kombine torbica, od dobre crne, crvene, smeđe ili plave lijepo utorkovane imitacije kože, rips postavom, zrcalom i novčarkom, razni oblici Din 55.—

Din 55.—

U 10-7 Lijepa, velika ženska kombine torbica, od crvene, plave, crne ili smeđe svinjske kože, sa lijepim okovom, 3 pregradka, novčarka i zrcalo Din 130.—

Din 130.—

U 10-8 Ženska torbica, od crvene, plave ili crne kozje kože, izvana ukrašena telećim boksom, ripsom postavljenom, sa lijepim zrcalom Din 115.—

Din 115.—

U 10-9 Ženska putna torba, od dobre crne, smeđe, drap ili crvene kože sa izvana posebno priivenom torbicom, veća Din 84.—, manja Din 74.—

Din 74.—

U 10-10 Ženska putna torba, od crne, smeđe, crvene ili drap svinjske kože, poniklovanii okov, 2 drška, solidna izradba Din 148.—, sa torbicom izvana Din 155.—

Din 148.—

U 10-11 Praktična torbica, od dobre crne ili smeđe teleće boks kože, poniklovanii okov, 3 pregradka, zrcalo i novčarka Din 175.—

Din 175.—

U 10-12 Putna torba, od crne, crvene, smeđe ili drap svinjske kože, poniklovanii okov, izvana ukrašena, rips postava, posebni pregradak, zrcalo i novčarka D 285.—

Din 285.—

V e l e b l a g o v n i c a

Z a g r e b, I l i c a 4 i n 6

Na slici 9. stran našega Velikonočnoga in spomladanskoga kataloga, ki ga dobite na zahtevu popolnoma brezplačno!